

tulemas

Kose Kultuurikeskus
2.09-30.09 Kose Kunstikooli XII lennu lõputööde näitus
L.07.09 kell 17.00 Vanavane-mate päeva tähistamine.
Esineb Laikrete pereband.
Info ja registreerimine administ-raator tel 5332 9398
N.19.09 kell 18.00 kogupere-film "Solan ja Ludvig. Reis Kuu-le"

Kell 19.30 Uus Eesti startupko-möödia "Üks sarvik"
Pilet Piletimaailmas ja kohapeal 5/4 eurot
N.26.09 kell 18.00 Voldemar Reimaa mälestuskontsert
Esinevad Kose Pasunakoor, Põhja-Eesti pimedate puhkpilli-orkester. Tasuta!
T. 01.10 kell 12.00 Muusika-päev, Esineb Joonatan Jürgen-son (klaver). Tasuta!
E.14.10 kell 19.00 Vana Baskini Teater "Garaaž", osades Andrus Eelmäe ja Tõnu Oja
Piletid hinnaga 18/16 eurot Pi-letimaailmas ja kohapeal
K.06.11 kell 19.00 Ugala Teater "Meistrite Liiga"
Piletid müügil hinnaga 17/14 eurot Piletimaailmas ja koha-peal

Kose Raamatukogu
30 septembrini näitus Pühakiri. Käsitajast emakeelse piibli.
3.10 18.00 Arheoloog Mauri Kiudsoo loeng „Kose kihelkonna muinasaegsed aardeleidud”. Loeng on tasuta.

Kose Päevakeskus
6. sept. Huvitavad tegevused Kose Noortekeskuses kella 16.00-19.00. Teata osavõtust.
7. sept. Pärnu Endla teatris. Väljasõit Koselt kell 16.30 ja Kose-Uuemõisaast kell 16.40
17. sept. INKOTUBA Ardu kella 10.30 ja Kosel kell 12.30
20. sept. Klubi aväüritus ja Päevakeskuse sünnipäev, väljasõit kell 11.30. Osavõtust teata hiljemalt 16. septembriks. Osalus 6 eurot.
30. sept. tantsurühm Madli alustab kell 18.00. Ootame uusi liikmeid.
1. okt. Võimlemine kell 16.00
6. okt. kell 15.00 Evangeelne koosolek

Oru Külakeskus
15.09 16:00 Animafilm "Solan ja Ludvig. Reis Kuule"
Pilet 4.-/3.-
18.09 19.00 Komöödia "Mehed" Pilet 5.-/3.5.-

Cosius Pubi
13.sept Kuldne Trio
04.okt Mait Maltis
Üksed avatakse kell 21, ansambel alustab kell 22.
Pääse 10.-

Ravila Mõis
11.09. Raku keraamika 19.00
18.09. Naked raku keraamika 19.00
28.09. Maal elamise päev 11.00-16.00
29.09. Kultuurikohvik 19.00
Mart Ojasalu: Roosid Eesti aedades. Info tel. 5078055, info@ravilamois.ee
Tööd alustavad laste laulu- ja tantsustuudio, keraamika ja kunstistuudio.
Info tel 5078055, lastelaulustuudio@gmail.com

Haridusvaldkonna strateegiapäev andis hulga mõtteainet

23. augustil toimus Kose Kultuurikeskuses valla haridusvaldkonna strateegiapäev. Põneva ajurünnaku eesmärgiks oli jõuda ühise nägemuseni, milline peaks olema Kose vallas pakutav haridus tulevikus.

Arutelul ja maailmakohviku meetodil tehtud ajurünnakul osalesid väga erinevad inimesed, kes haridusteamiga igapäevaselt seotud on – koolijuhid ja õpetajad, huvihariduse andjad, treenerid, lapsevanemad, samuti vallavalitsuse ja volikogu esindajad.

Strateegiapäeva juhtis konsultant Mihkel Laan, kes on abiks oktoobris valmiva arengukava koostamisel.

Kõiki osalejaid tervitas strateegiapäeva hommikul Kose Vallavalikogu esimees Uno Silberg, kes rõhutas, et haridus on vallajuhtidele äärmiselt oluline teema – just sellesse valdkonda on suunatud suurim osa valla eelarvest.

Mihkel Laan märkis oma sissejuhatavas pöördumises, et haridus on teema, milles me kõik osaleme. Küll õppijate või õpetajate, õppivate laste vanematena või huviharidusest osasaajana.

Laan jagas strateegiapäeva teemad mõtteliselt kaheks ploki. Üks on pikaajaline kava, mis märgiks maha suunad, kuhu Kose valla hariduselu peaks järgneva kahekümne aasta jooksul suuna võtma. Teine on lühiajaline kava, mis puudutab tegevusi, millega tuleks tegeleda kohe, lähimal ajal.

„Olulised ja panustamist vajavad on mõlemad suunad,” rõhutas Laan.

Võimalikud arengud

Esmalt anti osalejatele ülevaade rahvastikuprognosidest ja võimalikest arengutest Kose vallas, seejärel tutvustati kevadel läbiviidud elanike rahulolu küsitluse tulemusi.

Rahvastikuprognosi puhul väärrib märkimist, et Kose valla elanike arv on püsunud kaua väga stabiilsena, üle 7100 elaniku, olles selle näitajaga Eesti valdade nimistus eesotsas. N-ö kuldse ringi valdadega ümber Tallinna ei konkureerita, kuid enamike teiste Eesti val-

dadega küll.

Prognoos annab Mihkel Laane sõnul alust arvata, et järgmise 10 aasta jooksul sünnib lapsi vähem kui sündis eelmise 10 aasta jooksul – põhjuseks lihtne asjaolu, et 90ndatel sündinud põlvkond, kes on praegu lastesaamises, on 20-30% väiksem eelmise põlvkonna lastesaajate hulga.

Kose vallas on viimase viie aasta jooksul vähenenud laste vanuses 0-6 hulk, siinkohal on erandiks Ravila piirkond.

Koolides on viimastel aastatel läinud kitsamaks ning kui praegused koolilapsed kasvavad, ootab see tendents ka gümnaasiumi. Uutesse hoonetesse pole prognoose arvestades siiski ilmselt vaja investeerima söösta, sest seoses laste arvu vähenemisega hakkab tulevikus klassiruumides jälle „rohkem õhku” olema.

Lasteaialaste hulk on püsunud suhteliselt stabiilsena: praegu on vallas 438 lasteaialast, kõrghetk mõned aastad tagasi oli 460 last.

Vallas tegutseb praegu neli n-ö vana kooli, lisaks Kosejõe kool. Viimane on valla halduses teist aastat ning selle õpilaskond on kümne aastaga drastiliselt langenud – ca 10 korda.

„Veidi murelikuks teeb õpetajate kasvav vanus. 50+ pedagoogid on kogemustega ja parimas õpetamises, kuid paarikümne aasta pärast peaks koolides olema ca 50% uusi õpetajaid,” arutles Mihkel Laane ning lisas, et see tähendab, et igal aastal peaks kooliperrega liituma paar-kolm uut noort õpetajat.

Rahvastikuprognosis saab eristada plaani A ja B. A juhul rännet ei toimu ning kümne aasta löikes ootab valla koole ja ja lasteaedu 25-30% langus. B plaan sätestab ca 80 uue inimese lisandumise valda igal aastal – see vähen-daks langusprotsendi umbes kümnele.

2x Kadri Põlm

Valla hariduselu kujundites

Mihkel Laan palus kõigil osalejatel valida enesele aknalaualt üks kujundlik pilduga kaart, mis just selle osaleja arvates iseloomustaks Kose valla hariduselu.

Grupitöödena kinnitati need suurte paberipoognatele ning lisati sinna selgitused. Nende hulgas oli palju vaimukaid lahendusi ja tärasteid tähelepanekuid.

„Siin saab loota üksnes kuldka-lakesele,” kõlas ühelt poolt.

„Võtsin kahe näoga Jaanuse, see iseloomustab täpselt...” kõlas te-

isalt.
„Tunneli lõpus paistab siiski valgus,” julgustas kolmas.

„Mida kiiremini jooksed, seda kiiremini jäävad mured maha...” arutles neljas.

„Laps ei lase pillist lahti,” on kogunud viies.

„Õppimine on seiklus elumere lainetel...”

Ja nii edasi. Kõrvaltvaajana jäi imetleda osalejate head huumorita-ju ning vahedat sõnastusoskust.

Grupitöödes toodi välja Kose valla hariduselu tugevused ja nõrkused, järgmises voorus aga või-

malikud lahendused erinevatele probleemidele. Kõik need said kirja suurtele plakatitele, mida saab näha Kose valla Facebooki-lehel.

Kõik osalejad said väikeste roheliste kleebiste abil hinnata kõiki tehtud ettepanekuid, mida kindlasti võetakse arvesse hariduselu arengukava koostamisel. Arengukava ise peaks valmima oktoobris.

Strateegiapäeva lõpul tänas Kose abivallavanem Kadri Tiis kõiki osalejaid mõtlemise, kirjutamise ja julge eneseväljenduse eest.

Anne-Mari Alver

Esmakordselt viidi läbi Kose valla elanike rahulolu-uuring

Ajavahemikul 10. juunist kuni 28. juunini viidi Kose Vallavalitsuse tellimisel esmakordselt läbi küsitlus, mille eesmärgiks oli kaardistada elanike rahulolu peamiste avalike teenustega ning tuua välja ootused ja ettepanekud edasisteks arendustegevusteks.

Küsitlus oli veebipõhine, mida levitati valla kodulehe ja sotsiaalmeediakanalite kaudu, kuid võimalus ankeetide täitmiseks oli ka paberkujul.

Uuringu läbiviijaks oli osaühing Cumulus Consulting.

Rahulolu-uuringu tulemusi tutvustatakse kõikidele huvilistele Kose kultuurikeskuses 10. septembril algusega kell 18:00 ja hiljem avalikustatakse lõppraport Kose valla kodulehel.

Kose Vallavalitsus ja küsitluse läbiviijad tänavad kõiki vastanuid.

Kose Vallavolikogu istung 22.08.2019 kell 8.00

Istungit juhatab volikogu esimees Uno Silberg.

Istungist võtsid osa Kose Vallavolikogu liikmed: Ain Allas, Astrid Ojason, Alvar Kasera, Anneli Tisler, Kalle Pormann, Ott Valdma, Margit Mikk, Ruttar Rohd, Sander Prits, Eero Leedmaa, Tiit Mae, Tiiu Jalg, Aivar Pohlak, Janno Jöffer, Siim Pohlak, Mirko Kiison, Timo Nikitin, Andres Öis.

Puudujaid ei olnud.

Otsusega nr 164 otsustati tähtajatult koormata Kose vallale kuuluva kinnistud Habaja alevikus ja Äksi külas isikliku kasutusõigusega sivevõrgu rajamiseks Elektrilevi OÜ kasuks.

Otsusega nr 165 otsustati tähtajatult koormata Kose vallale kuuluva kinnistud Tammiku külas isikliku kasutusõigusega sivevõrgu rajamiseks Elektrilevi OÜ kasuks.

Otsusega nr 166 nimetati Andrus Nilisk alates 02.09.2019 ametisse Kose Vallavalitsuse palgaliseks liikmeks – abivallavanem majanduse alal.

Määrusega nr 58 võeti vastu võeti vastu Kose valla 2019. aasta esimene lisaeelarve.

Määrusega nr 59 võeti vastu Kose Vallavolikogu 18.04.2013 määruse nr 131 „Kose valla küladele ja alevikele eraldatud rahaliste vahendite jaotamise kord“ muutmine.

Järgmine vallavolikogu korraline istung toimub **19.09.2019** Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis. Täpsem ülevaade vallavolikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsustega on kättesaadav valla veebilehelt <https://www.kosevald.ee/istungite-paavakorrad-ja-salvestused>

Lustakas Perepäev Palvere külas

3. august oli Kose vallas sündmusterohke. Palvere küla oli juba varahommikul hakkamist täis ja ootas külalisi.

Üles seati kohvik, kus pakuti küla naiste valmistatud maitsvaid hõrgutisi. Küla naised on meil sõbralikud ja võtsid ka naaberküla kostitajad oma telgi alla. Nii tekkis meie päevamenüüs suurem valikuvõimalus.

Samuti sai kohvikutelgist osta loteriipiletit, kus iga pilet võidab. Loterii oli nii populaarne, et poole päeva pealt tuli hakata lisapileteid ja auhindu organiseerima. Lisaks oma küla kohvikule tuli kohale ka maiustustemeister Tallinnast, kes pakkus nii suhkruvatti kui ka erinevaid pulgakomme. Lastele tegid näomaalinguid naaberküla piigad Kadri-Liis ja Pille-Riin.

Rõõm liikumisest

Ilm oli imeline ning soosis igati kõiki plaanitud tegevusi. Kuna meie külapargis on olemas korralik võrkpalliplats, siis otsustasime üheks kindlaks päeva osaks võtta võrkpallivõistluse, kuhu ootasime re-

gistreerijaid kõikidest Kose valla küladest. Ainuke küla, kes end registreeris oli naaberküla Alavere Anija vallast. Kui juba Palvere ja Alavere vastastikku mängisid, siis hakkasid kohapeal vaatlejal näpu sügelema ning loodigi kohe samas uusi võistkondi. Võrkpallivõistlused võitis Alavere küla koosseis. Teiseks tuli võistkond Kalad, kes esindasid kogu oma koosseisuga Palvere küla. Kolmandaks jäi võistkond Kätlin, kus oli mängijaid väga erinevatest piirkondadest.

Veel lisaks võrkpallile oli meie perepäeval vahvad võistlused ja mängud nii lastele kui ka täiskasvanutele. Mängud meeldisid lastele nii väga, et tuli jooksvalt lisamänge välja mõelda. Ka täiskasvanud olid mänguhoos ja kokkulepitud ajast mängude korraldaja Anneli ja jäi meie kohale tulnud seltskonnale vajaka.

Samuti oli võimalus kõigil külalistel tutvuda ja kaasa lüüa zumba-

tantsulises trennis, mida juhendas meie küla tubli ja hakkamist täis tüdruk Leana.

Meie perepäeva oli tulnud juhendada Super Mario, kes võttis ka koos külalistega osa nii mängudest kui ka zumbast.

Väike, aga tore küla

Kui mängud ja võistlused kõik peetud ja auhinnad jagatud, sai bänd alustada. Ansambel "Kadri ja Riive" tantsutasid rahvast kella üheni öösel. Vana tõde, alguses ei saa vedama ja pärast ei saa pidama, pidas ka sel korral vett. Kui alguses oldi veidi arglikumad, siis pärast ei tahetud kuidagi lasta bändi lavalt. Bänd lõpetas oma etteaste väga võimsalt, mis ei jäänud ilmselt kuulmata ühelgi külaelanikule, sest kogu rahvas laulis kaasa kogu südamest. Laulupala, millega Lustakas Perepäev lõpetati oli "The Final Countdown" Kadri ja Riive esituses.

Päeva lõppedes esitati ühe korraldaja poolt rahvale, ühes tänusõnadega, küsimus: "Kas me teeme seda ka järgmisel aastal?" Rahvas seast tuli väga üksmeelne "Jaa!" ning sellega sai plaani võetud Lustakas Perepäev Palveres 2020 aastal.

Kindlasti sai siit ürituselt väga palju õpitud, mida saaks veel paremini teha. Antud ürituse mõte oli ühendada külasid, arendada häid suhteid ja luua oma armsale külale üks omanäoline üritus, mis võiks toimuda igal aastal sügise eel. Meie küla on küll väike, kuid seal elavatel inimestel on suur süda ja tohutu teotahe. Loodame, et oleme nähtavad ka kohalikule omavalitsusele ning tulevikus saame areneda ja kasvada ka kohaliku omavalitsuse toel.

Sooviksin tänada kõiki, kes võtsid vaevaks kohale tulla. Täna kogu oma meeskonda, Jaana, Mariika, Katrin, Leana, Jaak, Liivika, Mario, Ester, Riivo, Karl alias Super Mario ja Ats, kes mulle abiks olid. Meeskond oli küll väike, aga super tubli.

Veel sooviksin ma tänada toetajaid, MEISTERKOPP OÜ, DST AUTO OÜ ja PURUVANA OÜ. Suur tänu Ravila Külaselts MTÜ, et aitasite meid nii vahendite kui ka hea nõuga. Soovin veel tänada ka Kivitammi MK OÜ meeskonda, kes meie vana ja rohtunud võrkpalliplatsi renoveerisid.

Külatajaid oli meil ligi sada täiskasvanut ja kuuskümmend last.

Moonika Paršina

Ametlikud teated

Valga 4 kinnistu detailplaneeringu koostamise lõpetamine

Kose Vallavalitsus otsustas 6. augustil 2019 toimunud istungil lõpetada Valga 4 kinnistu detailplaneeringu koostamise (korraldus nr 462). Planeering oli algatatud Kose alevikus asuvalle Pikki tn 74 katastriüksusele (katastritunnus 33702:002:0350, maakasutuse sihtotstarve 100% maatulundusmaa), eesmärgiga muuta maakasutuse sihtotstarve elamu- ja abihoonete püstitamiseks. Planeeritava ala pindala oli 14517 m². EhSRS § 1 lõike 4 kohaselt tuli enne 30. juunit 2015 algatatud detailplaneeringute menetluse lõpetada 1. juuliks 2018. Menetluse lõpetamine tähendab, et Kose Vallavalitsusel tuleb võtta vastu otsus, kas detailplaneering kehtestada või selle koostamine lõpetada. Aasta 2018 on nüüdseks möödunud. Algamisest on möödunud rohkem kui 9,5 aastat. Täna ei ole planeeringut esitatud Kose Vallavalitsusele ülevaatamiseks ja menetlemiseks, lähteskoht on aegunud ning vahepeal on muutunud mitmed õigusaktid. Antud asjas on ilmenud asjaolud, mis otstarbekuse ja mõistlikkuse põhimõtetest lähtudes on hinnatavad planeeringu elluviimist välistavate planeerimisdeedide § 129 lg 1 p 1 tähenduses. Detailplaneeringu koostamise lõpetamine ei tähenda, et maauksuse omanik ei saaks edaspidi pöörduda kohaliku omavalitsuse poole detailplaneeringu koostamise algatamise taotlusega. Korraldusega on võimalik tutvuda Kose valla dokumendiregistris ja tööajal Kose Vallavalitsuses. Täiendav info: Enelin Alter, enelin@kose.ee, 6339325

Juba puudel punetavad pihlad... ja puhkused on möödas!

2. septembrist alustavad raamatukogud tööd tavapärasel kellaaegadel. Kose ja Kose-Uuemõisa raamatukogu on avatud taas laupäeviti.

ARDU RAAMATUKOGU - E,T,N,R 9-17, K 11-19 Lõuna 12.30-13

HABAJA RAAMATUKOGU - E,K,N,R 9-17, T 11-19, Lõuna 12-12.30

KOSE RAAMATUKOGU - E,T,N,R 10-18, K 10-19, L 10-14

KOSE-UUEMÕISA RAAMATUKOGU - E,T,N,R 9-17, K 9-19, L 9-15

ORU RAAMATUKOGU - E,T,K, 8.30-17, N 11.30-19, R 8.30-15.30

Kuu viimasel tööpäeval on raamatukogud suletud

Väljaandmist korraldab: Läänetasandiku OÜ
Toimetaja: Anne-Mari Alver, 52 18 439
Kujundaja: Margus Leibak
Kaastöid ja reklaamisoove ootame aadressil:
koseteataja@gmail.com

Ravila perepäeval otsiti aardeid ja sõideti poniga

Ravilas peeti 20. augustil tore perepäev. Päikeseline pidupäev tegi rõõmu igas vanuses osavõtjatele, eriti aga lastele.

Kui eelmisel aastal peeti Ravila perepäeva jalgpalliväljakul, siis sel aastal toimus vahva üritus mänguplatsil. Seda hoiavad Ravila lapsevanemad ise korras ning on sinna ka ühiselt raha kokku pannes ilusa vedruhobuse soetanud. Ka projekte on kiikede ja ronimisatribuutide jaoks kirjutatud ühiselt.

Liivakastis käis usin aardejaht, kus väikesed jahilised kaevasid sellise innuga, et meenus episood Lotte multikast – see, kus Lotte isa Oskar üritas end liivakastist Aust-

raaliasse kaevata, kuid jõudis hoopis kõrvalhoovi naabritüdruku juurde.

Nii kaugele väikesed kaevajad siiski ei jõudnud ning tegelesid mänguväljaku liivakasti peidetud aarete otsimisega. Tõenäoliselt kaevati mõni neist selle hoopis sügavamale ning kes enne väsimist midagi ei leidnud, sai magusa üllatuse perepäeva korraldajalt.

Soovijaid sõidutas sõbralik poni ning kettagolfi korvi juures võis

harjutada täpset viskekätt.

Külaseltsi kohvikust sai osta maitsvaid suupisteid ja hoidiseid, muuhulgas ka kuivatatud kukeseeni.

Üks korraldajatest, Diana Mih-

kelsoo, kiitis head koostööd Ravila ja Palvere külade vahel, kes vastastikku perepäevade läbiviimisel abiks on olnud.

Anne-Mari Alver

Eesti iseseisvuse auks kõlasid Kosel koorilaul ja pasunad

Taasiseseisvumise päeva tähistati Kose kalmistul asuva Vabadussõja mälestussamba juures traditsioonilise ilusa vabaõhuüritusega.

Kose Vallavolikogu esimees Uno Silberg märkis oma kõnes, et vaatamata vastuolulistele tõlgendustele on tegu väga olulise päevaga Eesti ajaloos ning et rääkides Eesti taasiseseisvumisest ei saa mööda vaadata ka meie riigi liitlastest Euroopa Liidus ja NATO-s.

Päeva olulisust nii ajaloolises kui ka filosoofilises plaanis märkis oma kõnes ka Kose kirikuõpetaja Kerstin Kask.

Muusikalise osaga tervitasid külalisi naiskoor Krööt ja Kose kiriku pasunakoos.

Kose vallajuhid, kaitseväelased ja naiskodukaitsjad asetisid Vabadussõja mälestussamba jalamile pärjad ja lillekimbud. Seejärel liikus naiskodukaitsjate ja kaitseväelaste teekond edasi teiste isamaaliste valla mälestusmärkide juurde – ilusad lillekimbud jõudsid Johan Pitka memoriaali juurde Alansil, Ardus asuva Vabadussõja mälestussamba jalamile ning Kautla memoriaali juurde.

Anne-Mari Alver

2x Kadri Põlm

Kohaliku omaalgatuse programm pakub kogukondlike toetusi

Taas on avatud mittetulundusühingutele ja sihtasutustele toetuse taotlemiseks kohaliku omaalgatuse programm, millega soovitakse kaasa aidata tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimisele ning püsimisele.

"Lisaks paikkonnale on inimeste jaoks sageli elukohaga rahulolemiseks määravaks teguriks inimesed, kellega nad lähestikku elavad ehk kogukonnal on meeldiva kodutunde tekkimiseks järjest suurem osa," ütleb riigihalduse minister Jaak Aab.

"On tunnustamisväärne, kui on inimesi, kes tahavad vabatahtlikult panustada oma aega ja

energiat ühise kodukandi paremaks muutmisel. Et neile ja nende kogukondade tugevdamiseks seotud tegevustele jõudu juurde anda, pakume võimalust taotleda kuni 2000 euro suurust toetust."

Programmi eesmärgi täitmiseks antakse toetust tegevusteks, mis tugevdavad kogukonna identiteeti, loovad tõhusamat koostööd ning panustavad kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu.

Toetust antakse ka kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumiseks ja ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamiseks ja arendamiseks.

Toetust saavad taotleda avalikes huvides te-

gutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole.

Maksimaalne toetussumma esitatud projekti kohta on 2000 eurot ning omafinantseering peab olema vähemalt 10% projekti kogumaksumusest.

Taotlusi võib esitada e-posti teel ning tähtaeg on 1. oktoober 2019 kell 16.30. Taotlused esitatakse taotleja asukohajärgse maakonna maakondlikule arendusorganisatsioonile Harjumaa Omavalitsuste Liit.

KT

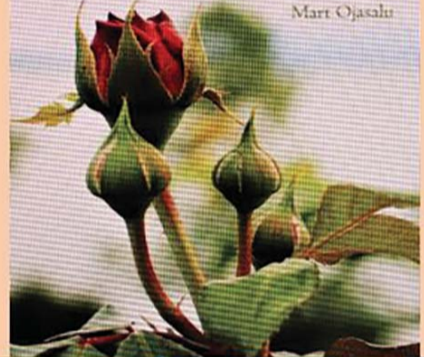
KULTUURIKOHVIK

Pühapäeval, 29. septembril 2019 kell 19.00

Ravila Mõisas

ROOSID
EESTI AEDADES
Mart Ojasalu

AVATUD KOHVIK

Kõik on oodatud!
Üritus on tasuta!

MAAL ELAMISE PÄEV

RAVILA MÕISAS
28.09.2019 KELL 11.00-16.00

ÕPITOAD VAIKESTELE JA SUURTELE
AVATUD:
KOHVIK
NÄITUSED
KUNSTI- JA KÄSITÖÖBUTIIK

INFO: 50/5011 / INFO@RAVILAMOIS.EE

EESTI MUINAS-
AARDED

Kaubateed
ja -kontaktid

Mauri Kiudsoo

HÕBE
SILVER-WH

Arheoloog Mauri Kiudsoo loeng

„Kose kihelkonna muinasaegsed
aardeleid“

3. oktoobril, kell 18.00 Kose raamatukogus

Kooliaasta algusele eelnesid ettevalmistused kõigis valla koolides

27. augusti hommikul oli Oru Põhikool tulvil säravaid ja pidulikke õpetajaid.

Kose valla koolide ja lasteaedade õpetajad kogunesid motivatsioonipäevale, et koos algavale õppeaastale häälestuda.

Ürituse algataja oli abivallavanem Kadri Tiis, kes oli kutsunud ka kaks põnevat koolitajat – superviisor Elo Paap ja pereterapeut Pille Murrik andsid oma lühikoolitustega hea laengu ja omajagu mõtteid ning tekitasid ka huvitavaid vaidlusi ja arutelusid.

Vallavanem Merle Pussak pidas motivatsioonipäeva avakõne ning tervitas kõiki kohale tulnud õpetajaid ning tunnistas, et ka vallavalitsuses käib kooliaasta alguse eel hoogne töö: "Nagu koolides, nii on ka vallamajas selle päeva eel kõvasti tegemist. Me ei valmistu küll otseselt tundideks, kuid tegeleme kooliilmajade ja bussiliinidega," ütles ta.

Motivatsioonipäeva ellukutsuja, abivallavanem Kadri Tiis ütles, et tegu on esmakordse sellise ühisüritusega Kose vallas ning et ta loodab, et see on hea algus õpetajaskonna ühisele pikale teele – läbi uue õppeaasta.

Enne motivatsioonipäeva algust sai tänuililled tehtud töö eest Oru Põhikooli senine direktor Aino Saava ning tervituslilled tema tööd jätkav direktori kt. Kaisa Kivi.

Põnevad lühikoolitused õpetajatele

Superviisor Elo Paap keskendus oma koolituses õpetaja erinevatele rollidele ning nende teadlikule juhtimisele. On ju vana tõde, et õpetaja tegutseb koolis paljudes erinevates ülesannetes. Osalevad õpetajad pakkusid isiklike töörollidena välja nii kasvataja, psühholoogi, sotsiaaltöötaja, uurija, arsti, logistikut kui ka meeelahutaja rolli.

Õpetajad otsivad motivatsioonipäeval põnevaid kujundeid.

Vallavanem Merle Pussak külastas teadmispäeval Ardu Kooli aktust.

Elo Paap meenutas, et lisaks töösistestele rollidele on õpetajal veel ka rida isiklike: abikaasa, sõber, vanem oma lastele, laps oma vanematele... Ning soovitas mõttes või paberil aeg-ajalt ring joonistada ning sinna märkida, kuidas erinevad elurollid parajasti jagunevad – ise, töö, pere ja sõbrad. Milline lahter tuleb kõige suurem, milline kõige väiksem?

„Pole õigeid ega valesid vastuseid. Kui oma rollijaotusega ollakse rahul, on kõik korras. Kui aga tekib rahulolematust, mis kestab kaua, pole see enam hea,“ arutles superviisor.

Pereterapeut Pille Murrik lasi õpetajatel esmalt end saalis ringi paigutada – sirgete tooliridade asemel tekkis suur ring. Seejärel pidid õpetajad grupeeruma tööstaazi järgi ning kõik paigutati ümber nii, et väiksema ja suurema staažiga pedagoogide rivid jäid kohakuti. Tekkis hea võimalus jaguneda paardesse ning jagada rohkem või vähem kogunud kolleegide oma töö väärtustest.

Teine hea väärtuste jagamise harjutus käis nii, et kõik õpetajad jagunesid gruppidesse, valisid enesele sümbolikaardi ning tutvustasid seejärel teistele, kuidas see nende tööga seonduv.

Vahva ja omanäolisena jäi meelde Ardu Lasteaia kollektiiv, kus direktor Tiina Suvi tõi välja, et kõik tema kolleegid valisid puhta vee ja keskkonnateemaga seonduvad kaardid, soovides kasvatada lastest õnnelikud ja targad täiskasvanud, kes oskavad maailma ja keskkonda väärtustada.

Kooliaasta algas pühapäeval

Pidulik 1. september oli sel aastal pühapäeval. Vaatamata veidi ebaharilikele päevale peeti sel päeval aktused kõigis valla üldhariduskoolides, samuti kogunes päevasele piknikule Harmi Haridusselts. Vallavanem Merle Pussak külastas sel aastal Ardu Kooli aktust. Kosejõe Koolis algas õppeaasta esmaspäeval, 2. septembril.

Kui miski toimub kolmandat aas-

tat, võib seda ilmselt juba traditsiooniks nimetada. Nagu näiteks tarkusepäeva pannkookide jagamine valla koolide juures, kes selleks soovid olid avaldanud. Kose naiskodukaitsjad alustasid tainasegamise, katelde kütmise ja pannkookide praadimisega juba 1. septembri hommikul kell 4. Kose malevkonna kaitseliitlased töid selleks otstarbeks kohale ka suured välikatlad.

Eesti suurim ja vanim kondiitritööstusettevõtte Kalev kinkis pannkoogijahu, Kose vald toetas õli, moosi, morsimaterjali ja muu koogipeo jaoks tarvilikuga, koolid organiseerisid jagamiseks vajalikud ruumid.

Naiskodukaitsjate ja koolijuhtide ühise otsusena säästeti sel aastal pannkooke jagades ka keskkonda. Õues plastikutaldrikutelt söömise asemel tunti pannkookidest rõõmu koolisööklates, kus sai kasutada tavalisi taldrikuid ja morsiklaase, nii et tuhande pannkoogiga suurüritusest prügi-laadungeid maha ei jäänud.

Anne-Mari Alver

Kose Gümnaasium

1. Aas Melissa
2. Bürkland Emma Mara
3. Evert Martti
4. Jahisoo Oliver
5. Kiigske Robin
6. Luukas Jesper
7. Minakov Calvin Gregor
8. Mutanen Leene
9. Nugent Milana
10. Roosipuu Mirtel
11. Roomets Roos
12. Roostar Mirtel
13. Seppi Melissa
14. Sööt Eliise

15. Zakhariya Eric
16. Tagapere Melany
17. Taidre Adele Marie
18. Taidre Harald
19. Tiitson Kristella
20. Uustalu Marta
21. Vilba Deanna
22. Vill Villiam
23. Aus Johanna Maria
24. Danilov Tuuli
25. Järvekülg Rebeka
26. Kaljula Alice
27. Kalt Saara Elisabeth
28. Kertsman Andrea

29. Kiil Alexander
30. Kivistik Kalvi
31. Kotkas Noora-Liisa
32. Kuusenõmm Hans-Riko
33. Liepkalns Maarja Eliis
34. Linnas Karolin
35. Nieminen Emmi
36. Paimets Joosep
37. Petsaar Ott
38. Press Patrick
39. Rask Kärt
40. Roosimägi Henri
41. Ruuda Mia
42. Saadi Laura

43. Tamm Ele-Mariin
44. Uudemets Erich
45. Uudmäe Oliver
46. Kruusement Marten
47. Raudsik Rando

I.A klass klassijuhataja
Marju Pärn

I.B klass klassijuhataja
Maarika Harmipaik

I.V klass klassijuhataja
Lumme Väli

Oru Põhikool

1. Jarko Abram
2. Sandra Aedver
3. Artur Johannes Alberg
4. Romet Ilves
5. Karl Ismerin
6. Sten-Eric Kalda

7. Sverre Karro
8. Liisa Mikaela Kerola
9. Sander Kisselkov
10. Kevin Krik
11. Tristan Kullasepp
12. Mia Loik

13. Robin Lusti
14. Uku Erik Nikitin
15. Ergo Parik
16. Kiur Pruuli
17. Elisabet Saar
18. Roland Sarapik

19. Tormi Tuul
20. Herman Vahtramäe
21. Jegor Vaivod

Klassijuhataja
õp Kaisa Kivi

KOSE NOORTEKESKUS

OTSIB NOORSOOTÖÖTAJAT

- Noorte vaba aja sisukas korraldamine
- Noorte arengu toetamine
- Huvitegevuse läbiviimine

Eeldused tööks: noorsootöö, pedagoogika või sotsiaaltöö erialane haridus, soov õppida ja areneda

Tööaeg õhtupoolsel ajal, 1,0 ametikohta (40 tundi nädalas), vajadusel töö nädalavahetustel

Info ja avalduse esitamine:
Angela Kilk
angela@kose.ee
58862229

Tööle asumise võimalus augustis

Kose Kunstikool ootab uusi õpilasi

Kose Kunstikoolil on algamas uus õppeaasta. Võtame õpilasi vastu järgmistesse gruppidesse:

- Eelkooli grupp. Õpe toimub laupäeviti kell 11.00-12.30. Joonistamine, maalimine ja meisterdamine. Grupp alustab 05.10.
- Alklasside õpilastele on 2 gruppi ja tunnid toimuvad teisipäeval ning kolmapäeval 14.15 – 15.00.
- Tarbekunsti grupp (IV-XII klass), õpe toimub kahes grupis reedeti 14.15 -17.00. Õpitakse erinevaid tarbekunsti tehnikaid ning joonistamist ja maalimist.
- Põhiõppe I kursuse (V-VIII klass) – see on kunsti süvendatud õpe kahel päeval nädalas, esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 14.00-17.00. Ained: joonistamine, maal, kompositsioon, interdistsiplinaarne õpe (tänavakunst, kunstiajalugu, keraamika)
- Jätkub ka robotika, õppetöö algab oktoobris ning toimub erinevates koolides kohapeal (Kose Gümnaasiumis, Kose-Uuemõisa ja Harmi koolis).

Õppijate sooviavaldusi ootame meiliaadressile: kosekunstikeskus@gmail.com

Kunstikooli avapäev on 06.septembril, siis ootame kell 13.00-16.00 kõiki alustajaid ja jätkajaid kooli ja tunniplaaniga tutvuma ning kringlit sööma.

Täiskasvanute õpe: alates oktoobrist jätkuvad traditsioonilised kolmapäevased maali- ja joonistamistunnid. Septembris alustab uue kursuse inglise keele õpe algajatele, tunnid toimuvad esmaspäeviti kell 19-20.30. Registreerumine kosekunstikeskus@gmail.com

Tiia Rodi

Ardu Kool

1. Silver Erich Bunazoi
2. Markkus Falberg
3. Sten- Roland Guläjev
4. Kristo Kaseste
5. Mairon Leppik
6. Martin Eduard Palm
7. Uku Soomets
8. David Thauri
9. Tristan Toomse

Klassijuhataja
Pille Piirsalu

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool

1. Hugo Hunt
2. Paul Leedmaa
3. Hugo Nuquez Cevallos
4. Leonhard Padam
5. Joosep Prede
6. Carmen Pöldma
7. Sten-Bryan Raudsepp

Klassijuhataja
Signe Münter

Huvitegevusest Kose vallas

Riikliku lisatoetuse abil on paranenud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavus ning võimalus pakkuda noortele mitmekesemaid osalemisvõimalusi kultuuri, spordi, loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonnas. Sihtgrupp on 7-19 aastased noored.

Huviharidus on lisaväärtus kogu eluks. Huviharidus ja huvitegevus on noorsootöö valdkond – pikaajaline (huviharidus) või lühiajaline (huvitegevus) süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppest ja tööst vabal ajal, et omandada süvendatud teadmised ja oskused valitud huvialal. Tulemustele keskendumise asemel on olulisem protsess ise. Kõik see annab eelduse positiivse keskkonna loomiseks, mille tõttu noor tunneb, et on juba täna kogukonna ja ühiskonna jaoks oluline.

Avatud noorsootöö

Noortekeskused töötavad avatud noorsootöö põhimõttel ning siin kasutatakse nn avatud noorsootöö meetodit nii igapäevaselt kui ka huvitegevuse läbiviimisel, mis on noortele arendavaks tegevuseks tingimuste loomise vahend, mille korral tegevus:

- on avatud igale noorele, seadmata eeltingimusi tema tõekspidamistele, võimetele, oskustele, teadmistele ja rahalistele võimalustele;

- võimaldab noorele suhtlemist ja arendavat tegevust talle sobival kodu- ja koolivälisel ajal, seades esikohale noore omaalgatuse arendamise ja luues tingi-

mused mitteformaalseks õppimiseks, eelkõige kogemuste omandamiseks tegevuse ja suhtlemise kaudu.

Seega huvitegevus:

- 1) põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
- 2) põhineb huvialade ja noorte võrdsele kohtlemisele;
- 3) toetab noorte arengut, iseseisvust, omaalgatust, initsiatiivi, aktiivsust;
- 4) pakub noortele eduelamusi ja tunnustust;
- 5) pakub noortele huvialaga tegelemise ja selle tunnetamise rõõmu;
- 6) arendab loovust ja sotsiaalseid oskusi;
- 7) on avatud, positiivne ja noori julgustav.

Huvitegevuse eesmärk on luua võimalusi isiksuse mitmekülgsuse arenguks ja toetada noore kujunemist hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks ning noorte loomevõimete avastamine ja kasvav arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

- 1) mõtleb loovalt;
- 2) oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- 3) suudab valida, otsustada ja vastu-

Võttes arvesse noorte soove ja lähtudes just noorte soovidest ja vajadustest otsime huviringide juhendajaid kogu valla piires (huviringid võivad tegutseda noortekeskustes, külakeskustes või koolides). Eeldame juhendajalt pädevust vastava huviringi juhendamiseks.

Meisterdamise ja käsitöö ring Kose-Uuemõisas
Tantsuring (pop-tants, loovtants või muud sellist) Kose-Uuemõisas, Orus, Ravilas

Poiste moto- või tehnikaring Kosel, Ravilas, Orus
Võimlemine, iluvõimlemine, aeroobika, jooga Kose-Uuemõisas, Orus
Boks, Maadlus, Kick-boks Kosel, Orus, Ardu
Meediaring (koolileht, kooliraadio) Kosel, Orus, Ardu
Arvuti, internet, programmeerimine Kosel, Orus, Ardu
Matkaring Kosel, Ardu

Loomadega (lemmikloomadega) seotud huviring Kosel, Kose-Uuemõisas, Orus, Ardu

Korvpall ja jalgpall tüdrukutele Kosel, Orus, Ardu

Kui Sul on soov ja oskused noortega töötamiseks õhtupoolsetel aegadel, palume ühendust võtta Kose noortekeskuste direktori Angela Kilgiga või Kose valla abivallavanema Kadri Tiisiga.

Kontakt:

Angela Kilk angela@kose.ee
Kadri Tiis kadri@kose.ee

tust kanda;

- 4) suudab analüüsida ümbritsevat tegelikust;
- 5) oskab teha tööd, on valmis koostööks;
- 6) mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust ning oskab õppida.

Sotsiaalsed oskused

Oluline on jälgida, et huviringide korraldamise raames keskendumine lisaks huvialaoskuse saamisele ka sotsiaalsete oskuste arendamisele. Kui traditsiooniliselt on igapäevases huvitegevuse tunnis fookuses akadeemiline õppekava ning pööratakse vähem tähelepanu suhetega

seonduvatele teadmistele ja oskustele, mis aga mõjutavad väga oluliselt laste ja noorukite toimetulekut, siis noortekeskuste huvitegevuse põhirõhk on just sotsialiseerumisel, sotsiaalsete oskuste saamisel ja hoiakute muutmises.

Möödunud õppeaasta lõpus viidi koolinoorte seas läbi ankeetküsitlus, kus uurisime rahulolu ning noorte vajadusi uue hooaja planeerimiseks. Kose Gümnaasiumi, Oru Põhikooli, Ardu kooli ja Kose-Uuemõisa kooli 10 – 19 aastaste noorte seas. Vastanute arv oli 256 (koolides kokku 10 – 19 aastaseid 625 õpilast).

Angela Kilk

Metsalaager andis kogemusi ja oskusi

Juba traditsiooniks saanud metsalaager toimus 20.–21. augustil Voose küla lähistel, osales 17 last.

Laagrit korraldab MTÜ Tore Aeg koostöös Kose Noortekeskusega. Laagrid toimuvad juba alates 2004. aastast. Laagri motoks on „Teeme ise“. Laagris osalejad teevad kõik ise, alates telkide üles panekust küttepuude varumise ja toidu valmistamiseni. Laagrisse tuleb alati kaasa võtta hea tuju ja koos tegemise rõõm.

Mida selline laager annab? Ta annab oskused, teadmised ja kogemused erinevates olukordades hakkama saamiseks, samuti ka meeskonnaga koos tegutsemise oskust.

Meil ei ole mugavusi, sooja vett peame ise priimuse peal tegema, elektrit ei ole ja WC on kuivkäimla ning vett ei tule kraanist, vaid seda tuleb ise kaevust kohale tuua. Õpetame, kuidas metsas tuld teha ja kuidas tuld hoida ning ka tulega ohutut ümber käimist. Toimused erinevad osavust ja taiplikkust vajavad harjutused.

Laager võiks kesta terve nädala. Meeldis käepärastest vahenditest vile tegemine, lõkke tegemine ja erinevad võistlused, sh takistusrada.

Ei meeldinud et ei saanud paintballi lasta ja et äratus oli liiga vara ning nousid pidi pesema.

Need olid mõned väljavõtted laste tagasisidest.

Üks tähelepanek oli, et lastel ei olnud aega oma nutiseadmes olla.

Toomas Kutsar

KOSE NOORTEKESKUS PAKUB TÖÖD GÜMNAASIUMI NOORELE

Paindlik tööaeg tööpäevadel ajavahemikus 14.00 - 18.00

KUI SA leiad, et

- * Sul on peale kooli vaba aega
- * Sul on häid ideid, mida ellu viia
- * Oled vastutustundlik ja järjekindel
- * Oled hea suhtleja ja mõistad noori
- * Sul on tahe ja soov muuta enda ja teiste igapäevaelu sisukamaks ja huvitavamaks

siis otsime just SIND!

omalt poolt pakume

- Võimalus eneseteostuseks
- Uued väljakutsed
- Töökogemus
- Mitmekülgne töö noortega

Angela Kilk
angela@kose.ee
58862229
Kose Noortekeskus
Hariduse 2

Made with PosterMyWall.com

KOSE VALLA NOORTEKESKUSTES

AVATUD USTE PÄEV VANAVANEMATELE

6. SEPTEMBRIL

16.00 - 19.00

Palju toremaid ühiseid tegemisi!

Kalleid vanavanemaid ootavad külla Habaja, Oru, Ravila, Ardu ja Kose noortekeskused

Suur klaveripidu Harjumaal

Tulemas on järjekordne rahvusvaheline muusikapäev, mis viib Eestimaa eri otsesse üle saja kontserdi.

See aasta erineb mullustest muusikapidudest selle poolest, et muusikud võtavad igas maakonnas fookusesse ühe pilli. Harjumaal on see pill klaver.

Nooremata kolmas ütlus, et klaver on pillide valitseja, mu kõrvus paraja klišeena. Ja ometi on selles ütluses oma iva. Sest klaver tõesti on üks võimas pill – ei ole muusikat, mida klaveril mängida ei saaks. Esiteks loomulikult akadeemiline repertuaar klassitsismist romantismini ja moodsa klassikani välja. Kui aga klassika kuulajat ei kõneta, on klaver suurepärase džässipilli. Ja kui džäss ei meeldi, ei saa popmuusikagi sageli klaverita hakkama.

Samal ajal on klaver üks ääretult nõudlik pill. Pianistide konkurents on maailma mastaabis tihe ning vaja läheb ühtaegu annet ja töökuust, et sõrmede klõbistamisest muusika sünniks. Eestlased võivad siinkohal enda üle uhked olla. Sest oh kui palju tippasemel klaverimängijaid meilt tulnud on! Muusikapäeval avanebki võimalus meie pianistide raudvara ära kuulata.

Kes siis Muusikapäeval Harjumaal musitseerivad? Näiteks klaveriduo koosseisus Kai Ratassep ja Mati Mikalai. Nemad on rikanud Eesti muusikamaastikku ligi 20 aastat ning nende repertuaar ulatub klassikast kaasajani. Eriti oluline koht on Ratassep-Mikalai esitustes eesti heliloojate uudisloomingul. Sealjuures pole Ratassep ja Mikalai sugugi ainus klaveriduo, kes muusikapäeval esineb, ning samuti kuulub näiteks Jorma Tootsi ja Ebe Müntelil.

Mitte ainult duod

Kes aga eelistab sooloklaverit, võib seada sammud hoopis pianist Marko Martini kontserdile. Viimase mängustiili iseloomustavad energia ja lüüriilisus, mis leiavad erilise väljundi Liszti, Brahmsi ja Schuberti interpretatsioonides. Romantikutega tema repertuaar ei piirdu ning sama tähtsal kohal on 20. sajandi heliloojate muusika.

Muusikapäeval kuuleb ka näiteks Mihkel Polli, keda iseloomustab äärmiselt lai repertuaar Chopinist Ligetini. "Sõrmede liigutamine ei ole iseenesest mingi kunst," on Poli ise kunagi öelnud. Oluline on see miski, mis jääb mootorika taha.

Rõõmustada võivad ka Laulasmaa elanikud. Nimelt esineb 1. oktoobril Arvo Pärdi keskuses suurepärase pianist Age Juurikas, kelle meelest on muusikapäev muusikute jaoks üks suur ja rõõmus pidu. Seekord mängib ta Beethoveni 31. sonaati ja klaverisüiti Manuel de Falla balletist "Suur võlur armastus".

Samuti kuuleb muusikapäeval Kristi Kaptenit, Kadri-Ann Sumerat, Auli Lonksi ja Jakob Teppot, Karolina Žukovat, Joel-Rasmus Rimmelit ja Joonatan Jürgensoni – viimast just Kose Kultuurikeskuses. Igaühete iseloomustab ainuomane isikupära ning et sellest osa saada, tasubki seada sammud kontsertidele.

Mis on rahvusvaheline muusikapäev?

Muusikapäeva traditsiooni algatas 1975. aastal maailmakuulus viuldaja Yehudi Menuhin, kes tahtis maailma muusika abil kaunimaks muuta. Sama palju soovis Menuhin, et muusikakunst leviks kõigis ühiskonnakihtides, sõltumata rahvusest, kultuurilisest taustast ja sotsiaalsest klassist. Tänapäevase ühiskondliku muusikaelu, alates professionaalsetest ja lõpetades amatöörühendustest, ning muusika kolmas päeval kõikjal – teles, raadios ja elavas esituses. Eestis tähistatakse Muusikapäeva Eesti Muusikanõukogu eestvedamisel alates 2002. aastast, mispühul jagatakse sel päeval muusikapreemiaid ning korraldatakse tasuta kontserte eri paigus üle terve Eestimaa.

Vaata täpset kava aadressil www.muusikapäev.ee.

Maret Mikk

Kaks päeva vastupandamatut julgust ja nakatavat rõõmu*

20.–21. juulil pidasid ingerisoomlased oma igasuvist püha – laulu- ja tantsupidu, millele eelnes pidulik vabaõhumissa Põllküla Mälestushüües ning teadusseminar "75 aastat ingerisoomlaste päästeoperatsioonist" Laulasmaal Arvo Pärdi Keskuses.

Laulu- ja tantsupidu peeti sedakorda Kose kiriklas ja sealsamas üle Pirita jõekääru paikneval lauluväljakul.

Põllküla Mälestushüües on pühendatud tuhatkonnale Paldiskis, Kloogal ja Põllkülas 1943-1943. aastatel viimsele unele vaibunud ingerisoomlasele. Oma suure peo eelõhtul kogunesid ingerisoomlased, nende sõbrad ja toetajad sõjajärgsesse matiskohta looduskaunil metsaväljal. Karantiini- ja kogumislager Põllkülas on üks oluline mälukoht ingerisoomlaste pikal kannatusteel. Vabaõhuliturgia hukkunute mälestuseks viis läbi Tallinna soomlaste Püha Peetruse koguduse abiõpetaja Markku Päiviö. Osavõtjaid oli kõikidest ingerisoomlastest üle Eesti.

Teadusseminar rohkearvulisele kuulajaskonnaga Pärdi Keskuse saalis

Ingerisoomlaste iga-aastase laulupeo eelõhtul 20. juulil leidis aset ka rahvusvaheline teadusseminar, kus esinesid ajaloodoktor Reijo Rautajoki (Helsingi), kes kõneles mahavaikitud evakuaatide elust Ingerimaal, Eestis ja Soomes; Argo Kuusik (Eesti Mälu Instituut), kes kõneles Oudova eestlaste evakueerimisest 1942.-1943. aastal; Hanno Ojalo, kelle teemaks olid sõrmede sõja jalus ja Taisto Raudalainen (Tallinn), kes analüüsis tekste aastakümnete jooksul püstitatud mälestuskividel. Pakirootslasest koduloolane Arnold Lindgren esitas ülevaate eestirootslaste evakueerimisest Rootsi Kuningriiki 1944. aastal ning meenutas oma kokkupuuteid ingerisoomlastega tol keerulisel ajal. Sõna sai ka Urmet Jänes, kes kõneles oma vanaisast Ilmar Laherannale. Ilmari kui Paldiski aukodaniku, elulise koduloolase ja ingerisoomlaste hea sõbra mälestuseks oli seminar ka pühendatud. Oma kohalolu ja sisukate sõnavõttudega austas kogu kahepäevast suursündmust Soome Suursaadik Timo Kantola koos abikaasaga. /FOTO/ Ingerisoomlaste kogukond oli rõõmsalt üllatunud, et nendega koos veetis kogu pika laulupeopäeva ka rahvastikuminister Riina Solman, kelle ema on ingerisoomlane Põhja-Ingeri Toksova kihelkonnast.

Väarikaks avalöögiks rahvusvahelisele teadusseminarile oli armastatud koorijuhid ja helilooja Pärt Uusbergi loodud kuuehäälnelise koorilaul, mis pühendatud sõjapõlgenikest hukkunule. Selle esitas segakoor "Vox Populi" koorijuhit Janne Fridolini juhatusel. Koorilaulu teksti aluseks on Hietamäki ki-

helkonnast pärit ingerisoomlaste laulupeo lauletaja Aapo Iho luuletus "Pyhä Pihlaja" ja Ingerimaal üldtuntud hällilaul "Nuku-nuku nurmennukka". Teksti autoriks on allakirjutatanu.

Tänavune aasta on mitmekordne juubeliaasta!

Tänavu möödub mitmeid ümmargusi aastanumbreid ingerisoomlaste lähiajaloo. Lisaks nimetatud 75 aasta möödumisest suurevaakuatsioonist, möödub 100 aastat ingerisoomlaste enesemääramise püüdlustest (1919-1920) ning koos nende sündmustega ka Ingeri lipu kasutusele võtmisest. Rahvuslipp õnnistati 08.09.1919 Põhja-Ingeri Kirjasalo asulas. Samaaegselt formeeriti Lääne-Ingeri rügement – 1600-meheline pataljon, mis viibis algusest kuni lõpuni ka Eesti Vabariigi sünnivalude juures!

Ingeri lipp on seega peaaegu sama vana, kui Soome oma. Algpärase lipu ajalugu on olnud üsna kirju. Ingeri rahvussümbolika kasutamise Nõukogude Liidus oli võimatu. Kuid ingerisoomlased on eestlaste kõrval üks väheseid rahvaid, kelle algne rahvuslipp on siiani säilinud! Pärast maapagu Soomes ja Rootsis jõudis see 1999. aastal Soome Sõjamuuseumisse Helsingis.

Kirsiks tordil möödub tänavu 30 aastat ka Eesti Ingerisoomlaste Liidu asutamisel!

Ingerisoomlaste laulupeoliikumine - 120!

Kõige väarikam ja ka vanim tähtpäev on 120 aastat ingerisoomlaste laulu- ja tantsupeo algusest (1899). Tänapäeva laulupeod koondavad hulga seltse, tantsurühmi, laulukoori üle terve Eesti, samuti Soomest, Peterburist ja Karjalast. Vähesed aga teavad, et see väike festival jätkab sajanditagust algust – Ingeri üldlaulupeo, mida jõuti aastail 1899-1918 pidada kokku kuus! Pidukohtadeks olid Skuoritsa, Keltto, Tuutari, Venjoki ja Terijoki.

Tänapäeva laulupeudest on kujunenud tugev traditsioon, milles kohalikud seltsid võtavad iga-aastase korraldamise kordamööda enda kanda. Ingerisoomlaste laulupeokultuuri taaselustamise pärast valutas juba enne taasiseseisvumist südant konservatooriumiharidusega koorijuhit ja helilooja Albert Pettinen.

Jumal on läänemeresoomlane!

Tänavuse suure Eesti üldlaulupeo suurepärase ilmaga puhul võis tihtilugu kuulda humoorikat selust: „Jumal on eestlane!” Ingerisoomlaste laulu- ja tantsupidu möödus samuti pilvitu taeva all, ja seoses sellega teeksin täienduse, et jumal on kindla peale vähemalt läänemeresoomlane!

Ülevaid hetki on igal laulupeol, ent tugevaima laenguga on alati see eluvus, mis valitseb piduliku teenistuse järgselt kirikuaria varjuliste puude all... Seltsid, koorid, laulurühmad Ingerimaalt, Soomest, Karjalast, Rootsist ja Eestist säätivad endid rongkäiku. Siin tuntake endid taas ühtse rahvuskehandina – ja see on võimas tunne... Võidetud on aastakümnete pikkune laialipillutatud, vaimne ja füüsiline allasurutus – hirm. Olen näinud vanemaid inimesi just siin poetamas pisarat. Nende küpses eas ei saanud Nõukogude Liidus soome kultuuri avalikule manifestatsioonile isegi mõelda. See kõik kuulus vaid unenõoilmale. Nüüd on see kõik TÕSI! TOTTUUS EI TULES-KAAN PALA! ütleb ingerisoomlane vanasõna.

Aga emotsionaalsest kõrgpingest laetud hetki leidis teisigi: pidulik jumalateenistus ja kirikuvõlvide all kaikuvad soomekeelsed koraalid; lauluväljakul kõlavad Eesti, Ingeri ja Soome hümniid; sinipuna-kollane lipumeri laulukaare all ja mastides lehivad rahvuslippud; mis peamine - suurepäraseid sooritused tantsijatelt-lauljatelt, kes saavad siin oma aastapikkuse töö eest lõpuks väarika tasu – hingelise ja kehalise rahulduse... Suur suur kiitus peo korraldajale, ingerisoomlaste Tallinna seltsile ja iseäranis selle vaprale eestvedajale Vogile!

Vahvaid üllatusi...

Tänavuse peo juurde kuulus kaks vahvat uuendust. Kõigepealt üllatas ja rõõmustas laste liikumiskava suure lava ees. See oli julgelt juundlik ja sügavalt sümbolistlik justustust ingerlaste lähiajaloo – nende kannatusteest ja selle ületamisest. Suured tänud kavandajatele ja teostajatele – Dima Harakka-Zaitsevale ja Katrin Hiltunen-Alvelale! Nagu öeldud – tänavune peokoht oli ka kirikla. Pastoraadimajas

olid end sisse seadnud paarkümneid last, kes paari päeva vältel lihvisid Paikusel toimunud ingerisoomlaste lastelaagris omandatud. Aituma kirikuõpetaja Kerstin Kasele hea sõna ja toetuse eest!

Kose kiriku võlvide all saime aga osa hingeliigutavast tantsuetendusest, mille oli seadnud Elena Kalbus. Jumalat võib teenida ja palvetada ka tantsude kaudu, tantsuliselt...

Ingerisoomlasel on ehk siiski kirikurahvas!

Kõike seda vaadates ja kuulates mõtlen, et Manu Ryösöl, kes on ühena vähestest püüdnud võtta kokku ingerisoomlaste rahvuslikku iseloomu, on tuline õigus väites, et meie meelelaad on õnnestunud sege järeleandmatusest ja paindlikkusest. Sedasama olen mõelnud oma arvukaid vestluskaaslaste kuulades. Kuidas on võimalik nende kohutavate kannatuste ja alanduste peale olla nii rõõmsameelne ja elutark? - Nagu ütleb üks ingerisoomlaste seas tuntud laul: "Ei murhetta piie siun kantaa, vaan iloita-riemuita vaan!" See on usalduse, usu ja lootuse tulemus. See on olemuselt kristlik hoiak – isegi, kui sellest endile alati aru ei anta.

Tallinna Püha Peetruse soome koguduse pastor Hannele Päiviö küsis oma jutluses, kas ingerisoomlaste loodavad ikka veel piisavalt kristlikule armule nagu nende esivanemad? "Äidit ja mummot antavat lapsille juuret ja myös toivon siivet: "Jumala pitää lapsistaan huolta - pidä hyvästä kiinni, puhu totta, ole rehellinen, niin Jumala siunaa sinut." Eikö se, mikä aikaanaan rohkaisi ja lohdutti isovanhempiamme, enää vie eteenpäin?" Arvan, et jutlusest kõlama jäänud murelik noot on veidi ennatlik. Kristlus on juurdunud sügavale ingerisoomlusesse ja meie rahvuslikku karakterisse. Juba kiri Ingeri evangeelse-luterliku Peterburi Püha Maria peakirikku pitsatil oli ses osas prohetlik: HOC SIGNO - VINCES / RIST ON VOIDU MÄRK! /Me olemegi võitnud – nii laulukaare all kui väljapool seda...

Taisto Raudalainen

* Ingeri Misjonikiriku pastor Manu Ryösö on nii iseloomustanud ingerisoomlaste rahvuskarakterit

Kose triatlonil osales 160 inimest

10.08.2019 toimus Paunküla veehoidla ümbruses Kose triatlon, mis on sel aastal Eesti triatloni liidu karikavõistluse VII etapp.

Triatloni võistlus koosneb kolmest alast: ujumine, rattasõit ja jooks, kõik kolm ala tuleb läbi teha järjest. Vanusegrupid on järgnevad:

NR. Vanusegrupp. Sünniaasta

1. Lapsed E. 2010 – 2012 a. sündinud
2. Lapsed D. 2008 – 2009 a. sündinud
3. Lapsed C. 2006 – 2007 a. sündinud
4. Noored B. 2004 – 2005 a. sündinud
5. Noored A. 2002 – 2003 a. sündinud
6. Juuniorid. 2000 – 2001 a. sündinud
7. N/M 20-24. 1995 – 1999 a. sündinud
8. N/M 25-29. 1990 – 1994 a. sündinud
9. N/M 30-34. 1985 – 1989 a. sündinud
10. N/M 35-39. 1980 – 1984 a. sündinud
11. N/M 40-44. 1975 – 1979 a. sündinud
12. N/M 45-49. 1970 – 1974 a. sündinud
13. N/M 50-54. 1965 – 1969 a. sündinud
14. N/M 55-59. 1960 – 1964 a. sündinud
15. N/M 60-64. 1955 – 1959 a. sündinud

16. N/M 65-69. 1950 – 1954 a. sündinud
17. N/M 70-74. 1945 – 1949 a. sündinud
18. N/M 75-79. 1940 – 1944 a. sündinud
19. N/M 80+. 1939 a. ja varem sündinud

Sellea seoses ka võistluse distantsid erinevad.

1. start, kus osalesid lapsed C,D,E vanuse klassis kokku 63 osalejat. Nad ujusid 150 m, sõitsid jalgrattaga 4 km ja jooksid 1 km. Parim aeg läbimisel oli 15 minutit ja 09 sekundit.

2. start, kus osalesid noored A ja B vanuse klassis, harrastajad ja mehed-naised üle 60 eluaasta. Kokku osales 37 võistlejat. Nad ujusid 375 m, sõitsid jalgrattaga 10 km ja jooksid 2,5 km. Parim aeg läbimisel oli 32 minutit ja 46 sekundit.

3. start, kus osalesid juuniorid ja mehed-naised alates 20 kuni 59 eluaastani. Osales 60 võistlejat. Nad ujusid 750 m, sõitsid jalgrattaga 20 km ja jooksid 5 km. Parim aeg läbimisel oli 1 tund 02 minutit ja 13 sekundit.

Kõige nooremad võistlejad olid 8 aastased ja kõige eakam oli 77 aastane.

Kõige nimekam osaleja oli Jürgen Ligi, kes on mitmeid aastaid osalenud Kose triatlonidel.

Osalejate sõnul on mitmel põhjusel tegu väga triatloniga – näiteks olla seal üks ilusamaid jooksuradu.

Korraldajaks oli Kaitseliidu Kose malevkonk, toitlustuse ja meditsiini tagasid Naiskodukaitse Kose jaoskonna liikmed.

Toomas Kutsar

Rattamatk kulges tähenduslikes paikades

18. augustil kogunes Kose keskplatsil 52 jalgratturit, et sõita avastama paiku, kuhu igapäevaelu asjalikkuses tihti ei satuta. Toimus Kose valla rattamatk, arvult juba neljas.

"Täna ei vaata me mõisaid ega muid hooneid, vaid pigem kohti looduses, mis esmapilgul on lihtsalt ilusad, aga millele ajaloo teadmine lisab erilise tähenduse," selgitas muinsuskaitsejuht Ly

Renter enne matka algust.

Matkal tutvustati paiku, kus asuvad muistsetest inimestest jäljed maastikul – ohverdamiskohad, kivikalmed, pühad allikad. Vaadati üle hooned, mis on funktsiooni muutnud, teisaldatud või mida polegi enam. "On vaid jutud ja vanad pildid, näiteks Kolu meierei, Tuhal mõisa peahoone, Kabeli ja Kolu körts," räägib Ly Renter.

Matkalised lõpetasid Viskla kü-

las supi söömise ja kiikumisega.

Mitmete osalejate sõnul oli matk füüsiliselt raskem kui eelmisel aastal, sest 50 kilomeetri pikkune rada kulges nii mööda asfalti kui ka väikesi kruusa- ja põlluteid. Kiideti ka matka väga huvitava programmi, sest kuulda sai mitmeid lugusid, millest varem aimugi ei olnud.

Anne-Mari Alver

Kose Spordikooli kergejõustiklastel oli edukas suvi

27.06-28.06.2019 peeti Rakveres U18 U20 ja U23 vanuseklasside Eesti meistrivõistlused kergejõustikus. Kose Spordikooli kergejõustiklastel läks edukalt.

N U18 Kõrgushüpe
1. Laura Lokotar 1.70m

N U18 Kaugushüpe
2. Laura Lokotar 5,45m

N U18 100m tõkkejooks
3. Laura Lokotar 14,59s

N U18 800m jooks
4. Laura-Liisa Väli 2.30,84

N U20 Kuulitõuge
2. Leanne Siimumäe 12,18m

M U20 3000m takistusjooks
1. Karol Hanga 11.02,36
3. Andi Nõmmela 11.50,37

M U23 Kaugushüpe
2. Jan-Martin Vandrecht 7,25m

M U23 Odavise
4. Kiur Kalme 56.63m

25.07-27.07.2019 Eesti mitmevõistluse meistrivõistlused

N U18 Seitsmievõistlus
1. Laura Lokotar 4945 punkti
6. Mariliis Kruve 4226 punkti
9. Laura-Liisa Väli 4065 punkti

T U14 Kuuevõistlus
10. Johanna Lokotar 4961 punkti

02.08-03.08.2019 Balti U18 võistkondlikud meistrivõistlused

Kõrgushüpe
2. Laura Lokotar 1.68m

Sander Prits
Kose Spordikool

Laura Lokotar Balti võistkondlikel meistrivõistlustel.

MTÜ LOODUSMAA PROJEKT "KOGUKOND LOODUSESSE"

Seeneretk Tõnu Ploompuuga

14.09.2019 | 12.00 Paunküla Maastikukaitsealal | Hind 7eur/in

<https://loodusmaa.ee/elamus/kogukondloodusesse/>

info ja registreerimine: info.loodusmaa@gmail.com

56827771

Kooliaasta alguses korda üle ka tuleohutuse ABC

Sügise saabudes on päästjatel käed- jalad tööd täis. Viimasel ajal saavad päästjad üha enam väljakutseid toidukõrbemistele, kus inimesed on kas köögis toimiva unustanud, magama jäänud või hullemal juhul isegi kodust ära läinud. Sellisel juhul aga ei pea punase kuke külaskäiku liialt kaua ootama.

29. augusti seisuga on Eestis hukkunud juba 21 inimest, Põhja regioonis 1. Hukkunud tulekahjude puhul joonistuvad välja aga mustrid. Suurem osa tulekahjusid on alguse saanud siseruumides suitsetamisest, lahtise tule kasutamisest või kütteseadme kasutamisest. Ehk siis on kõigil juhtudel tegemist lahtise tule kasutamisega siseruumides, mis on ühel või teisel põhjusel elanikele saatuslikuks saanud.

Kõige olulisem, mida enda kodu kaitseks teha saame, on hoolida ja hoida. Nii on oluline, et kodus oleks alati töökorras ja korrektselt paigaldatud suitsuandur ja vajadusel ka vingugaasiandur, et korstnad oleksid enne kütteseadme algust puhastatud ning ahi terve, et käepärast oleksid esmased tulekustutusvahendid (nt tulekustuti või tulekustutustekk), et lastel oleks teada ahju ja pliidi kasutus ning lihtsad tuleohutusreeglid.

Selleks aga, et kõik oluline ka lastel meeles püsiks, on Põhja päästkeskuse ennetusbüroo kokku pannud nimekirja, mille abil on hea lastega koduse tuleohutuse teemal rääkida ning mõelda sellele, kuidas käituda siis, kui juhtuma peaks halvim. Prindi või löika välja järgnev nimekiri ning pane see koos lapsega kindlasse kohta.

MINU MEELESPEA:

- Mina ei mängi tikkudega
- Mina ei jäta põlevat küünalt üksinda tuppa
- Mina ei pane laadivat telefoni teki või padja alla
- Mina ei hoi pistikupesas korruga liiga palju asju
- Tuletan vanematele meelde, et suitsuandurit tuleb kontrollida kord kuus
- Süüa tehes olen alati köögis ja jälgin toitu

Tulekahju korral

- 1) Helistan 112
- 2) Lähen toast välja
- 3) Helistan vanematele
- 4) Lähen päästjate juurde ja räägin, mis juhtus

Kas Sinu või Su lähedaste kodud on tuleohutud? Telli endale või oma lähedastele tasuta kodunõustamine, et koos spetsialistiga olukord üle vaadata ja vajadusel muudatusi teha. Selleks tuleb helistada pääste infotelefonile 1524 ja edastada kodunõustamise soov. Kodunõustamine on kõigile tasuta ning pensionäridele ja vähekindlustatud peredele paigaldatakse nõustamise käigus vajadusel ka suitsuandur.

Oru Evangeelse Rahvaõpistu tegemistest ja koolitustest

Loodav Oru Evangeelne Rahvaõpistu on Tuhala kogudusele kuuluva Oru mõisa üks põhilisi arengusuundi, et pikka aega majas olnud koolihõngu taas elustada. Siit tulenevalt kasutame ka rahvapärast nime Oru Mõisakool.

Õpistu visioonis nähakse kahte koolituste põhisuunda: horisontaalne (aiandus, käsitöö, erinevad teemaõhtud ja kursused) ja vertikaalne (vaikuse rännakud, vaikusetriidid, palvekool, palverännakud jms). Mõlema suunaga seonduv ka kristliku elulaadi keskuse visioon, kus tulevikus võimalik lühemaks või pikemaks ajaks tulla ja olla kohapeal, et väljakujunenud päevarütmis leida üles oma hingamine...

2019. sügis-talvise koolituste poolaastas on alustamas ja taas alustamas mitmeid erinevaid kursusi:

- 15. septembril kell 14.15-17.00 aianduskoolitus „Looduslähedane koduaed. Maitsetaimed tarbeaias. Aia ettevalmistamine talveks“ läbi viib Tiia Morfin (OÜ Vanaema Aed, Lüllemäe)
- 21. septembril taas alustab Kasvu-kool, kus vaadatakse seminari vormis inimese kasvuga (are-

nemisega) seotud põhiküsimusi sidudes arengupsühholoogia, religioonifilosoofia ja erinevad praktilised harjutused, et süveneda inimeseks-olemise tuumküsimustesse. Irriteerivalt esitakse küsimus: keda me kasvatame? Kui inimest, siis kuipalju me tunneme inimest (iseennast); kuipalju sõandame küsida – kes ma olen? Jättes põhiküsimused kõrvale, asenduvad need pseudoteemadega, hoiakutega, mõõdarääkimistega jms. Kursus toimub kord kuus septembrist kuni märtsini 2020, sobib pedagoogidele, lastevanematele ja teemast huvitatule.

• Oktoobrist käivituvad käsitööõhtud, naistele ja meestele – idee sündis 1. mai ühistalgutel kohaliku kogukonnaga.

• 5. oktoobril alustab veel teine 7-osaline kursus (kasvu-kooli kõrval) „Otsida inimest“ - koostöös SA Kadunud, kes tegeleb vabatahtlikkuse korras kaduma läinud inimes-

te otsimisega. Kursuse põhiküsimused varieeruvad teemal „Inimese otsingud – eneseotsing; valeidentiteedid ja nende taandamine; hää ja kuri; õige ja vale; vaba tahe ja takistused; ligimene ja aitaja eetika; aeg antud elada jt“, et abistada abistajaid. Sobib sotsiaal-hooldusteenust pakkuvatele inimestele, vabatahtlikele, teemast huvitatutele.

• Oktoobri lõpus sõidetakse palverännakule Lõuna-Prantsusmaale Taize vennaskonda (vennaskonna laule on aastaid tutvustanud Kose kogudus kihelkonnapäevade valgusõhtul), teel peatatakse erinevates katedraalides: Lund, Bremen, Köln, Aachen, Reims, Mainz jt; ning mitmetes pühapaikades. Juunis 2020 toimub tavakohane väike (3-4 päevane) palverännak Eesti-Läti-Leedu pühakojad ja -paigad.

Meie toetajad

EELK Tuhala Kaarli kogudust ja koguduse poolt loodava SA Oru

Evangeelne Rahvaõpistu tööle rakendamisele on kaasa aidanud:

- Kose vald erinevate MTÜ-dele mõeldud projektitoetustega
- Kohaliku Omaalgatuse Programm (KOP) toetus Oru mõisa ümbruse ja rahvaõpistu ruumide korrastamiseks ja eraldi projektitoetus Oru mõisa sh rahvaõpistu ruumidele sisemiste pakettakende paigaldamiseks
- Leader programmist Ida-Harju Koostöökoja eraldatud projektitoetus Oru Mõisa küttesüsteemi I etapi ehitamiseks.

Oleme tänulikud toetajatele ja loodame pakkuda huvitavaid koolitusi nii kohalikele kogukonnale kui kaugemalt tulijale.

Vaata ka meie kodulehte: www.orumoisakool.com

Kohtumiseni!
Rahvaõpistu nimel

Tauno Kibur

Kutsume Kose valda uusi toredaid inimesi!

Eesti Külaliikumine Kodukant kutsub 28. septembril 2019 kõiki huvilisi külüstundmusele „Maal elamise päev“.

Algatuse fookuses on elukeskkond maal koos seal toimivate teenuste, töökohtade, seltsitegevuse, vaba aja veetmise võimaluste ning pakutavate elukohtadega.

„Maal elamise päev“ toimub omavalitsuse territooriumil ning on küllastajate pärl 28. septembril ajavahemikus kell 11 – 16.

Sel ajal on küllastajatele avatud kohalikud koolid, lasteaiad, hooldekodud, huvialaringid, noortekeskused, külakogukonnad, seltsid, tööjõudu vajavad ettevõtted.

Sündmuse eesmärgid:

anda ühiskonnale vahetum arusaam sellest, kuidas maal elatakse, töötatakse ja toimetatakse;

näidata, et maal saab elatist teenida mitmel viisil ega pea tegutsema vaid põllumajanduslikes valdkondades;

teadvustada, et maal tegutsemise on emotsionaalselt nauditav ja

majanduslikult tulemuslik.

Kaugem eesmärk: Pikemas perspektiivis soovime koos muuta positiivsemaks maapiirkondade demograafilisi trende – vähem lahkujaid ja rohkem (tagasi)tulijaid

Kose valla aktiivsetelt kogukonnadelt on tulnud ettepanek Maal elamise päeval osalemiseks ning seetõttu kutsub Kose Vallavalitsus

meie koole, lasteaedu, huviringe, noortekeskusi, külakogukondi, ettevõtteid, sündmusi, jne samuti ettevõtmisega liituma, et saaksime meie valda läbi selle päeva tutvustada.

Rohkem informatsiooni ja infot varasemate sündmuste kohta: <https://kodukant.ee/sundmused/maal-elamise-paev/>

Elektriline tõukeratas – mis see on?

Paljud elektriliste tõukerataste kasutajad pole väga kindlad, kus ja kuidas sellise sõiduriistaga sõita võib ning elektriliste tõukerataste sõitjaid võib näha nii kõnniteedel, kergliiklusteedel kui sõiduteedel.

Nii Eestis kui ka mujal maailmas kogub üha enam populaarsust elektriline tõukeratas – laetava akuga tõukeratas, mis suudab ühe laadimisega sõita 10-20 km kaugusele. Tegemist ei ole kaugelki enam lastele suunatud mänguvahendiga, vaid tõsiseltvõetava sõiduriistaga, mis arendab kiirust kuni 35 km/h, võimsamad mudelid isegi kuni 60 km/h. Samas on elektriline tõukeratas väga kompaktne – seda on lihtne kiirelt kokku panna ja sellega ühistransporti astuda, seda autosse mahutada või kätte otsas kaasas kanda.

Kuna elektriline tõukeratas on üsna uudne sõiduvahend, ei sisalda kehtiv liiklusseadus sellist mõistet. Ilmselt ei ole ka paljud elektriliste tõukerataste kasutajad väga kindlad, kus ja kuidas sellise sõiduriistaga sõita võib ning elektriliste tõukerataste sõitjaid võib näha nii kõnniteedel, kergliiklusteedel kui sõiduteedel. Ühest küljest kujutab kõnniteel või kergliiklusteel jalakäijate vahel vuhisev ja ootamatult ilmuv tõukerattur ohtu jalakäijatele. Teisest küljest on tõukeratturi enda jaoks oluliselt ohtum sõita kõnniteel või kergliiklusteel kui auto-de vahel sõiduteel.

Tõukerattal liikleja on jalakäija
Liiklusseaduse kohaselt loetakse rula, rulluiske või rullsuuski, tõukeratast või tõukekelku või muid sellesarnaseid abivahendeid kasutatav liikleja jalakäijaks. Seejuures ei sätesta seadus, et nimetatud abivahendil ei või mootorit olla. Elektrilist tõukeratast sõidukina käsitleda ei ole

korrekne ning sellise tõukerattaga liikleja on ikkagi jalakäija, kes peab liiklemisel lähtuma ka jalakäija liiklusreeglitest. Kõnnitee või kergliiklustee olemasolul peab jalakäija kasutama neid.

Samas ei tohi tõukeratast või muud abivahendit kasutada jalakäija ohustada sealjalgsi kõndivaid inimesi. Läheduses kõndivate jalakäijate ohutuse tagamiseks on mõistlik liikuda nendega sama kiirusega. Liiklusseadus lubab jalakäijal kasutada liikumiseks ka eraldi jalgrattateed või kergliiklustee jalgratturitele ettenähtud osa, kui ta ei takista jalgrattureid. See tähendab, et elektrilise tõukerattaga võib sõita nii kõnniteedel kui igat tüüpi kergliiklusteedel, kuid jalgsi kõndivaid jalakäijaid ei tohi ohustada ega jalgratturitele jalgu jääda. Kõnnitee või kergliiklustee puudumisel peab elektrilise tõukerattaga sõitja liiklema vasakul teepeenral nagu jalgsi käieski ning pimedal ajal on ka elektrilise tõukeratta kasutajal vajalik helkur. Sõiduteed ületades peab tõukeratast või muud abivahendit kasutatav jalakäija liikuma jalgsi kõndiva jalakäija tavakiirusega olenemata sellest, kas tema läheduses tegelikult jalakäijaid on.

Tavalisest jalakäijast oluliselt suurema hooga sõiduteele tuisates paneb elektrilise tõukeratta kasutaja ohtu eelkõige iseennast, kuna sõidukiirused ei oska sellise kiirusega teele ilmutava jalakäijaga arvestada.

Kiiver on soovituslik

Kuna elektrilise tõukeratta kasutaja on jalakäija, aga mitte jalgrattur, ei kohusta liiklusseadus ühtegi elektrilise tõukerattaga sõitjat kiivrit kandma. Samas arvestades, et elektriline tõukeratas võib liikuda auto või mopeediga võrreldava kiirusega ja sellega kukkumine või kokkupõrge teise liiklejaga võib juhtuda üsna kergesti, soovib politsei sellise tõukerattaga sõites alati kiivrit kanda.

Kõige olulisem on liikluses üksteisega arvestamine. Olenemata sellest, kas oled jalakäija, jalgrattur või sõidukiirust, märka alati enda ümber toimuvat ja ole valmis teed andma ka siis, kui sul on tegelikult eesõigus. Ohutut liiklemist!

Kaisa Kajo
noorsoopolitseinik

Kose pensionärid seiklesid Rumeenias

Sel suvel oli Kose Päevakeskuse kõige võimsamaks ettevõtmiseks pikk bussireis Rumeenias. Koselt sõitis kaasa tervelt 20 inimest.

Meeleolukas bussireis kestis 3.-11. augustini ning nende üheksa päeva läbiti 5150 kilomeetrit väga erilisi maanteid. Reisi initsiaatoriks oli meie suurepärase Malle Lambasaar ning giidiks Ena Mets, kelle lood hoidsid tähelepanu virge kogu reisi vältel.

Väga varasel hommikutunnil alanud reis viis meid esimesel päeval läbi Läti ja Leedu, mida Ena Mets võrdles vastavalt erimunakaksiku ja kauge-ma kasuõega ning läbi osa Poola, kus me ööbima jäime.

Teisel päeval jäid bussirataste alla ülejäänud Poola, tükike Slovakiast, jupike Ungarist ning öömajale jäime juba sihtkohariigis Rumeenias. Mar-maatiat, kus me ööbisime ja ärkasime, loetakse kõige rumeenialiku-maks osaks Rumeeniast üldse – seda iseloomustavad puuvärvad, puu-kirikud ja üldse puitarhitektuur.

Kolmandal päeval algaski tegelik Rumeenia avastamine, mis oli tulvil põnevaid vaateid, kirkaid hetki ning üha ja üha uusi teada saamisi selle ilusa maa kohta. Riik, mida me nägime, oli kirju ja kirev, vastuoluline ja ainulaadne.

Sel ja järgnevatel päevadel nägime vaesust ja rikkust, kuningate ja vampiiride losse, lilledesse uppuvaid maamaju, päevalilleistandusi ja maisipõlde, külatanumaid haukuvate koerte ja hobustega ning paljut-paljut muud. Rustikaalsus meenutas end ka linnades, näiteks õnnestus hotellis ärgata kukelaulu peale.

Pildil näha olev Pelesi loss oli meie neljanda päeva alguse vaatamis-väärsus – seda loetakse üheks Euroopa omapärasemaks lossipärandiks, kus omal ajal elas Rumeenia esimene kuningas Carol I.

Ena Metsa sõnul on Rumeenia maa, kus kristlased käivad posijate juu-res needusest vabanemas, kus oma saatusega leppimisse eksivad ära protestipursked, kus on autentsed traditsiooni, kuid ka külge poogitud sotsialismi ja modernismi ning mille elanikud peavad end vanade room-laste järeltulijaks.

Kogetud elamustest võiks muljetada palju-palju, nagu ka Rumeenia võimsast ning lugudeküllasest ajaloo- ja tänapäevast. Ent kindlasti on veelgi põnevam, kui sellest lehest lugeda, hoopis ise seda imepäras-t maad avastama minna...

Helina Alver

Statistika: Kose korterimüük kasvas kaks korda

2019. aasta esimesel poolaastal tehti Kose alevikus korteritega 22 tehingut, mis on kaks korda rohkem kui aasta tagasi samal perioodil, analüüsib Maa-ameti statistikat 1Partner Kinnisvara Kose piirkonna konsultant Margus Suumann.

Margus Suumanni sõnul on märkimisväärselt kasvanud ka alevi korterite ruutmeetri keskmine hind. "Kui mullu samal ajal oli see 747 eurot, siis sel aastal juba 985," rääkis Suumann.

1Partner Kinnisvara konsultandi sõnul on peamine põhjus Valga tänava uusarenduste valmimine, mis suurendas nii huvi piirkonna vastu ja lõi statistiliselt ka hinna üles. "Esimesel poolaastal oli Kose aleviku uute korterite keskmine ruutmeetri hind 1300 eurot ning kalleim pind müüdi 150 000 euro eest. Järelturu korterite hinnad pole oluliselt muutunud ning jäävad 800-900 euro vahemikku ruutmeetri kohta," lüüdis Suumann.

"Uute korterite tulek tõstab laiemalt Kose atraktiivsust eriti nooremate inimeste seas. Tallinna krõbedad hinnad ja käre elu toovad siia pealinnast noori, kes soovivad elada loodussõbralikumas keskkonnas, kuid heades tingimustes. Edaspidi mõjutab kohalikku turgu sarnaselt Valga tänavaga ka uute Väinua tänava ridaelamute turuletulek," ütles Suumann ja lüüdis, et oma osa on ka korraliku neljarealise maantee valmimisel.

Hans Saarvelt

ARDU LASTEAED 50!

Tervitus- ja meenutuspidu toimub
27.09 kell 16.00 lasteaias.
Ootame külla endisi töötajaid!

Mõisa kõrtsust mahlataluks

Sügis on teadagi saagikoristamise aeg. Nii on ka kohalikus Nõmme talus, kus on just praegu käedjalad tööd ja õunu täis.

Esimesena tervitas mind Nõmme talus lõhn - terve maailm tundus koosnevat vaid õunte lõhnast ja kui poleks olnud kahte sõbralikult haukuvat koera aia taga, võinuks neis aroomides ja unistustes ilmselt ära eksida kuskile maale vanaema juurde. Nõmme talu perenaine Ann Puuseppa sõnul oli maalähedus ja vanaema juures maal olemise hõnguline lapsepõlv oma laste jaoks just see põhjus, miks Tammikusse koliti: "Kui me selle talu ostisime, siis oli meil soov, et olekski nagu maal vanaema juures tunne. Aias olnud viis õunapuud viisid mõttele teha ise neile õunamahl. Alguses soetasime nõukaegsed vahendid ja kuidagi hakkasid sealt asjad ise arenema. Täna on meil juba tööstuslikud masinad ja ühe hooaja jooksul suudame kümnetes tonnides õunu pressida."

Kust tulevad õunad ja kuhu läheb mahl?

Õunad tulevad naabruskonnast ja koduaedadest, kuid on ka teisi näiteid: "Kõige kaugem koht, kust meile õunu on toodud, on olnud

Pärnu kant," sõnas Ann Puusepp ja lisas: "On neid eakaid inimesi, kelle jaoks on tähtis, et aiasaadused ei mädaneks maas ära ja selle tõttu on nad nõus sõitma ükskõik kui kaugele - peasi, et õuntel oleks mõte."

Ann Puusepp on ise üsna õbluke naine, aga tema jõud kokkuostu toodud õunakotte vinnata on hirmuäratav. Nähes siinkirjutaja suuri silmi, pahvatas perenaine naerma: "Ei ole siin nii hullu midagi, alguses on raske, aga sellega harjub üsna ruttu. Töö ise on väga mõnus - värskes õhus, hea lõhnaga ja inimesed on väga toredad. Nende lood seal mahlapressi kõrvall on alati väärt kuulamist. Pealegi teeb siiski enamiku raske töö ära peremees ja abikaasa Linnar."

Ega saa siis jätta proovimata minagi, aga ei - minust jääb see õunakott küll sinna pesurisse vedimata. Kuid siis tuleb perenaine ja mänglevat kergusel möödub ta sellesama kotiga pesuri suunas, mida ma just äsja liigutagi ei suutnud.

Pesurist edasi lähevad puhtad õunad liikuva lindi peal otse purus-

tajasse. Purustatud õunamass pannakse käsitsi kanga vahele ja siis pressi alla, kus Nõmme talu võimsad masinad õunast kogu mahla välja pigistavad. Järele jääb vaid väga kuiv puru, mida talu kompostib. "Meil on nii võimas mahlapress, et me suudaks ka kividest mahla pressida, kui vaja oleks," naerab Puusepp ja julgustab kõiki oma aiasaadusi, millest mahla soovitakse, neile tooma. Pole vahet kas õunad, astelpaju, aroonia või mõni muu mari. Perenaise sõnul on ini-

mesed sagedasti üllatunud, kui palju mahla on võimalik nende toodud väikesest kogusest saada: "Kolme liitri mahla jaoks piisab viiest kilogrammist õuntest," sõnas perenaine.

Joogimahlast kalvadoseni

"Meil ongi kaks suunda - üks on kokkuost, et toota mahla müügiks ja teine on pressimisteenus - klient toob oma aiasaaduse, meie peseme, pressime ja anname talle mah-

lana selle tagasi," selgitab Ann.

Turustamisega tegeleb talu samuti ise ja otse kliendile. Ainsaks erandiks võib tuua kohaliku väikeettevõtja poed - Hiie pood Orus ja Laura pood Kosel, kust on ka võimalik nende mahla osta. Enamik mahla läheb talust välja toormahlana tavatarbijale, kes siis joovad mahla kas kohe ära või kuumutavad ise talveks.

On ka väiketootjaid, kes toormahla kokku ostavad ja kus see toodetakse siidriks, veiniks või

Vahvaid fakte Nõmme talu kohta

Nõmme talu peavad Ann ja Linnar Puusepp, kellel on kolm last. Ann ja Linnari käes on talu olnud viimased kuus aastat. Talu ise on aastast 1900 ja olnud sealt alates kuni Puuseppade pereni ühe sama suguvõsa käes. Talu jaoks pole see õunamahl tootmine esimene tootmine. Mõisaajal oli see Tammiku mõisa kõrts, sealt edasi on talus asunud nii pagaritöökoda kui on ka koduveini tehtud.

Peremees Linnari sõnul on nende keldri uksele vanad alkoholi müügiloa alused: "Täna on meil muidugi juba tänase aja vajalikud load ja nõuded täidetud," muigab peremees ja lisab: "Aga mahla pressimise idee aitasid need vanad load kindlasti kaasa küll, iseasi, kas me ise kunagi alkoholitootjaks soovime hakata."

kalvadosseks ning mõned üksikud suurtootjad, kes toormahla oma tootmisesse ostavad. Teine lõviosa mahlast läheb siiski pastöriseerimisele ja seda hoiustatakse Nõmme talu keldris kuni jaanipäevani: "Nii meil võimalik värsket kodupressitud õunamahl saada läbi kogu talve," ütleb perenaine õhinaga hääles ja ulatab mulle klaasi just äsja pressitud mahla. On ikka hää küll!

Kadi Urbas

Tervisenõuanne

Sügisannid on seedimise imetohtrid!

Puu- ja köögiviljad on teaduntuntud tervislikud toidud, mille kasulikkuses ei kahtle keegi. Aga kui palju teame neist kui võimsatest organismi tasakaalustavatest mikrofloora ja hea tervise mootoritest?

Hilissuvi ja sügis on parim aeg end looduslike probiootikumidega laadida või vajadusel probiootiliste toidulisanditega turgutada.

Sõna "bakter" võib kõlada hirmuäratavalt. Tegelikult on bakterid just need, mis hoiavad seedimise korras, aitavad kasulikel toitainetel imenduda ja samas ennetada või võidelda erinevate põletikuliste protsessidega meie kehas. Räägime headest bakteritest ehk probiootikumidest.

Terviseekspertide sõnul peaks meie seedeelundkonnas olema heade bakterite osakaal vähemalt 85%, et meie mikrofloora oleks tasakaalustatud ning hoiaks immuunsüsteemi tugevana. Lisaks immuunsüsteemi tugevdamisele aitab korras mikrofloora kaitsta keha haigusetkitajate eest, sünteesida vajalikke vitamiine (K, B1, B2, B3, B6 ja B12), neutraliseerida kahjulikke aineid veres, hoida normaalsena kolesteroolitaset, takis-

tada kivide teket organismis, toota seedimist soodustavaid aineid ja palju muudki.

Südamepateegi proviisori Ene Jõgisoo sõnul võivad bakterite tasakaalu rikkuda igapäevased asjad - näiteks stress, kasutatavad ravimid (eeskätt antibiootikumid), toitumisharjumused (nt liiga palju suhkrut, rasva, valget jahu), toidus olevad lisa- ja säilitusained, aga ka kõrged veresuhkru näitajad, vanaemine ning muidugi reisimine.

Probiootikumid aiast ja turult

Normaalse mikrofloora toetamiseks on inimesed juba tuhandeid aastaid probiootilisi toiduaineid söönud ning tänapäeval ka vastavaid toidulisandeid, millesse on koondatud erinevat liiki head bakterid. Tuntumateks probiootilisteks toitudeks on ennekõike mitmesugused fermenteeritud ehk hapendatud toidud. Hapen-

damise käigus muudavad bakterid toiduainetes leiduvad suhkrud käärimisprotsessis piimhappeks. Piimhappebakterid on omakorda probiootikumideks meie soolestiku mikrofloorale ja suurendavad kasulike bakterite hulka.

"Tuntumateks probiootilisteks toitudeks on hapupiim, keefir, jogurt, samuti hapukapsas, hapendatud seened, köögiviljad, aga ka oliivid, teeseenega jook kombucha ja Jaapani miso," räägib proviisor ja lisab, et hilissuvi on ju suure-

pärane aeg endale looduslike probiootikumide valmistamiseks. "Hapendatud kurgid turgutavad igapäevasele meelde, aga proovige kindlasti ka hapendatud porgandit, lillkapsast, peeti, brokolit, paprikaid, türgi ube ja laske lisandite osas fantaasial lennata."

Üks tuntumaid probiootilisi toite on Jõgisoo sõnul elnimetatud hapukapsas, mis võiks toidulaual olla juba suve- ja sügisperioodil ning mis lisaks probiootikumidele sisaldab ka A-, C- ja E-vitamiini, B-

grupi vitamiine ning seedeensüüme, mis aitavad soole limaskestas parandada. Hapendamise osas tasub ideid otsida veel Jaapani hapendatud köögiviljade ehk tsukemono, Korea kimchi jm erinevatest valmistusviisidest.

Probiootikumid toidulisandina

Südameapteegi proviisor Ene Jõgisoo toob esile, et kui bakterite tasakaal organismis on paigast ära, võivad tekkida seedehäired (kõhukinnisus või -lahtisus), kõhuga-

sid, soor, tupeseen, kõrvetised. Tekkida võib ka toidutalumatus või -allergia, ärritunud soole sündroom ning arvatakse, et ka akne, ekseem jt nahaprobleemid. Tihti ei tule inimene selle pealegi, et haigustunnuste põhjuseks võib olla heade bakterite puudus.

Küllaltki sageli arvatakse, et probiootikumide tuleks tarvitada vaid neil, kel antibiootikumikuur selja taga või soojamaa reis ees teendamas. "Probiootikumid on hea tervise ja immuunsuse kindlustamisel elutähtsad aastaringsetel ning kui esinevad sümptomid, et bakterite tasakaal võib paigast ära olla, siis tasub neid lisaks toidulisandina tarvitada," kinnitab proviisor. Ravi eesmärgil alustatud probiootikumide kuuri pikkus võiks olla keskmiselt paar nädalat, profülaktiliste kuuride pikkus umbes 1 kuu. Kindlasti soovib ta kõhulähtisuse ennetamiseks teha kuuri enne Aafrikasse, Aasiasse, Lõuna-Ameerikasse jne. reisimist.

Apteekri kinnitusel võiksid probiootikumide kuure teha ka lapsed, kuna uuringud on näidanud, et probiootikumide saavad lasteaias lapsed haigestuvad harvemini mitte ainult viiruslikku soolepõletikku ehk „kõhugrippi“, vaid ka hingamisteede infektsioonidesse ning neil esineb vähem keskkõrvapõletikku. "Sügisajal hooajal võiks probiootilisi kuure korrata iga paari kuu järel," leiab Südameapteegi proviisor.

Südamlik kaastunne
Marju'le
elukaaslase
ÜLAR' i
kaotuse puhul
Töökaaslased
Kose Spordimajast

Avaldame kaastunnet
Marju Verk'ile
ÜLAR AILT' i
surma puhul
Kose Vallavolikogu, vallavalitsus
ja gümnaasium

Mälestame
ÜLAR AILT
ja avaldame südamlikku
kaastunnet Marjule.
Naabrid korteriühistust
Kose Kaksikud

Südamlik kaastunne
Marju Verk'le kalli
ÜLAR AILT
kaotuse puhul
Merike, Janis,
Rando peredega

Avaldame südamlikku
kaastunnet heale kolleegile
Ruth Kukele perega
VENNA
kaotuse puhul
Oru Põhikooli pere

Kallis Ruth!
Südamlik kaastunne
VENNA
kaotuse puhul
Allar, Lia, Leelo, Merike,
Siiri ja Sirje

Head naabrit
**LEMBIT
ALLAKut**
mälestavad endised naabrid
ja avaldavad siirast
kaastunnet omastele.
Naima ja Maimu peredega.

*Luikede lennus on midagi koeblikult kurba...
...neile, kel tiibu ei ole või kel tiibadest lõppenud jaks.*
Meie siiras kaastunne teile,
Jaan, Ada, Milvi ja Helvi
peredega armsa venna
**LEMBIT
ALLAK' u**
surma puhul
Inge, Maie, Evi, Helve,
Tiiu ja Malle

*Päev õhtusse laskus...
Ja lõppes elurada...*
Avaldame kaastunnet Aadale
ja Milvile kalli venna
**LEMBIT
ALLAK' u**
surma puhul
Inge, Maie, Evi, Helve,
Tiiu ja Malle

Südamlik kaastunne
Kaljole ja Andrussele perega
kalli pojapoja ja poja
TAURI
kaotuse puhul
Ene, Jüri, Aime, Pärtel

Avaldame sügavat
kaastunnet Silvile ja
Katrilinele abikaasa ja vanaisa
ENN KAILDA
kaotuse puhul
Lia Jõgisoo lastega.

**Tallinna Krematoorium pakub
kõiki matuseteenuseid.
Ööpäevaringne transport.
623 8808 www.krematoorium.ee**

TEENUS

Ohtlike ja suurte puude langetus.
Korvtõstuki teenus 22m.
56602058. Comander OÜ

Katuste kõrgsurvepesu ja
värvimine (plekk, kivi, eterniit).
Fassaadi survepesu ja värvimine.
Tänavakivide puhastus.
56 241 509 Andres

Korstnapühkija teenus, nõuetekohane
akt tel 5040875

Mahla pressimisteenus ja mahlamüük
Tammiku külas Kose vallas. Lisainfo:
56219762.

Korstnapühkimisteenus. Korstnasõ-
ber OÜ. Peep Sõber tel.56505189
korstnasober@gmail.com

Kutsetunnistusega korstnapühkija,
tehtud tööde kohta akt. Tel.: 56890125
Muruniidukite, traktorite ja väikemoo-
torite remont ja hooldus. Küttepuude
müük. Votikmetsa OÜ Mob. 5049838

Kas sinu puitfassaad, terrass või aed
vajavad uuendust? Kui jah, siis küsi
pakkumist! DH Service OÜ dhservi-
ceouu@gmail.com +372 5696 3580

OST JA ÜÜR

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja
põllumaad. Tel 50 45 215,
51 45 215, info@est-land.ee

Sõidukite kokkuost. (Auto, buss, veok,
haagis, tehnika.) 55678016

KÜTTEPUUD

KÜTTEPUUD. MÜÜA SAETUD JA LÕ-
HUTUD KÜTTEPUUD PIKKUSEGA 30-
60 CM. KOJUVEDU. TEL. 5227345. e-
post: marek406@gmail.com.
Võtame tellimusi vastu iga päev.

SÜNDISID

Johannes-Mattias Määrfeldt
Saamuel Lepik
Hanna Ellam
Laura Madleen Kull
Eliise Helstein
Mirthel Martin

SÜNNIPÄEVAD

Ülo Lööke	90	Madis Kello	75
Ants Siimumäe	80	Jaanus Puusepp	75
Elle Lemmsalu	80	Anne Soits	75
Saima Kaselo	80	Vello Pak	75
Mait Valdma	80	Rein Ülejõe	75
Mare Tarto	80	Mari Aalbok	75
Silvi Tamme	80	Ene Iives	75
Valli Suursild	80	Vladimir Bärg	70
Jaan Rohtla	80	Ants Proos	70
Arvi Öun	80	Raivo Iljuškin	70
Jaan Ilisson	80		

JÄÄDAVALT LAHKUSID

Balder Roosmets
Ülar Ailt

Helju Prits
Õnne Sigur

28. SEPTEMBRIL HARMI MÕISAPARGIS

RONGKÄIK ALGAB HABAJALT KL 10

LAAT KESTAB KL 11-16

-KAUPLEMINE KÄSITÖÖ, KODUSTE HOIDISTE JA AIASAADUSTEGA

ESINEVAD HABAJA NOORTEKESKUSE NOORED &

KÕHU TÄIDAB HARMI LASTE JA HARIDUSSELTSI KOHVIK

"KOGUKOND LOODUSESSE" PEREPÄEV

- KL 12 & 14 - MATK "LOODUS ON SÕBER JA SÕPRA HOITAKSE"

- KL 13 & 15 - TÖÖTUBA "MEISTERDAMINE TAASKASUTATUD

MATERJALIDEST"

-KL 12 & 14.30 - TÖÖTUBA "TEADLIKU INIMESE SÖÖMISHARJUMUSED

- KL 13 - SEMINAR "TEADLIKU INIMESE KESKKONNATEADLIKUD

HARJUMUSED"

- MAASTIKUMÄNG "TARBIN JA TOODAN PRÜGI TEADLIKULT"

Harmi Hariduselts

HARMI.EE - LOODUSMAA.EE

LAURA KAUPlus
Pikk 17 Tel. 6036301
laura.kauplus@mail.ee

**Toiduainete kogumine
17. septembril**

- **Korjandus toimub 17. septembril kell 10.00-16.00 Laura ja Hiie Kaupluses;** kui soovite tuua tooteid varem kui 10.00 või hiljem kui 16.00, siis palume anda toode pärast tasumist kassapidajale.
- **Palume annetada kauasäilivaid toiduaineid ja kuivtoiduaineid.** Siia alla kuuluvad näiteks makaronid, riis, jahu, suhkur, konservid, mahlad, maiustused.
- **Toiduaineid jõuavad abivajajateni koostöös Kose valla sotsiaaltöötajatega.** Toiduained antakse üle esimesel võimalusel ning teavitame sellest kindlasti ka Laura Kaupluse Facebook'i lehel.

ES KOSE KESKPLATSIL

SOOVID MÄÄRATA ISE OMA TÖÖAEGA?
SOOVID TÖÖTADA OMA KODUKANDIS?
SUHTLED VABALT EESTI JA VENE KEELES?
OSKAD KASUTADA ARVUTIT?
OMAD AUTOJUHLUBA JA SUL ON AUTO?

**TULE TÖÖLE
KÜSITLEJAKS!**

**SHARE UURING
TÄHTAJALINE TÖÖ**
14.10.2019 – 20.06.2020

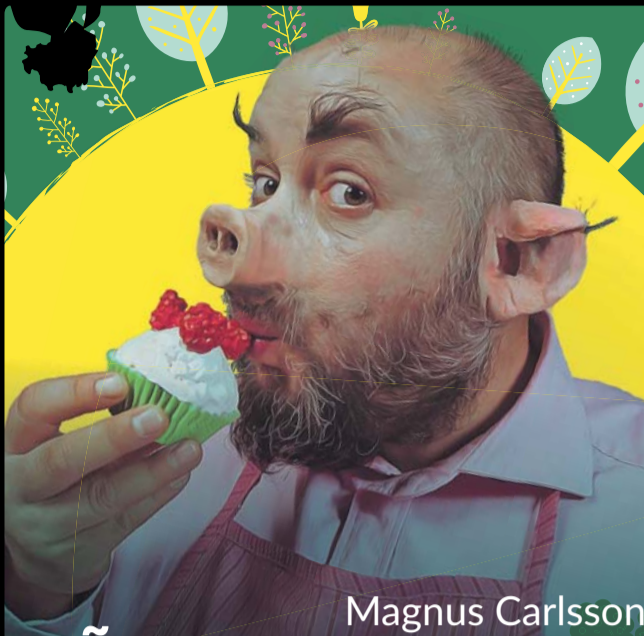
Anname Sulle töö tegemiseks sülearvuti ning katame sõidukulud. Lisaks saad töötada paindliku tööaja ja -koormusega ning teenida töötulemustest sõltuvat tasu.

Saada oma CV cv@stat.ee

Kandideerimise tähtaeg 15.09.2019

Lisainfo www.stat.ee/karjaarileht või
tel 56 202 955 (Kirsti Viisileht)

RAKVERE TEATER 80

Magnus Carlsson

**PÖRSAS
DESMOND
JA SOOKOLLI LÖKS**

E, 7. oktoobril kell 11 Kose kultuurikeskuses

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

**Telli oma multilift
konteiner Koselt!**

Pakume erimootudes konteinereid:

- jätmete veoks
- pinnase veoks(kivi, kruus, muld jne)
- kolimisteenus
- vanaraua transport
- töömehe rent (konteineri laadimiseks)
- rasketehnika transport

**Kose alevikus
konteineri kohale
toomine TASUTA!**

Meiega saad kontakti: **Jätmete veol anname
+372 55 96 91 35 roheline garantii!**

www.veomeister.ee
veomeister1@gmail.com
Facebook: Veomeister

ORU TEHNOÜLEVAATUS

Avatud T, N 9.00 - 19.00
L 9.00 - 16.00

REHVITÖÖD kokkuleppel
tel 56221499

Tel. 565 68 300

**MAASTIKU
TÖÖRIISTARENT
ja REHVITÖÖD**

maastikurehvitööd.ee

E-R 9-18

**L, P
KOKKULEPPEL**

SILMADE KONTROLL
JA PRILLIDE MÜÜK

HINDPERE OPTIKA

25.oktoober alates 10.00-st
KOSE SPORDIMAJAS

Info ja registreerimine
telefonil 5323 2454

- * kuivasilmatest
- * silmarõhu mõõtmine
- * optilised päikeseprillid

Silmade kontroll
maksab 15 €
Prillitellijale TASUTA!

**Vanametalli
KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD**

609 9499

www.tolmets.ee

**Autode remont- ja
hooldustööd,
rehvitööd kuni 20"
väikeautode, busside,
veoautode kere- ja
värvitööd**

kose auto

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

AKTSIASELTS
K.U.MELL

MÜÜB

LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt
telefonil 5648 3838
ja kodulehel
www.mell.ee

**K-U TREIMER OÜ
EHITAB,
REMONDIB:**

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- sanitaartehnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtõstuki rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482,
501 2601

e-mail:
treimer.treimer@gmail.com

**Kultuurikalendri
arutelu
koosolek toimub
neljapäeval,
12. septembril
kl 16.00
Kose
Kultuurikeskuses.**

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad,
palke ja paberipuitu, küttepuitu ja
raidmeid

Tel 50 19 257
e-post eesti@metsagroup.com
www.metsaforest.com/ee

Müüa puitbrikett kojuveoga,
valikus ümmargune
ja kandiline brikett.

Alates 10 pakendist kojuvedu
Kose ümbruses tasuta.

56214183
briketikuller@gmail.com

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilm
- Küsi hinnapakumist:

tel. 53 329 176
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

**Ohtlike
puude
langetamine.**

**Tel: 56632968;
53402068**

VOTEX
house

R, 06.09 9-15
KOSE KESKPLATSIL
PUUVILLASE
VOODIPESU
SUURMÜÜK!

KOSE
Mäšina- traktorijam

tel. 51 27 532 [f Kose MTJ](https://www.facebook.com/Kose-MTJ)

EHITUSSEADMETE RENT

Müüa lõhutud küttepuud
kohaletoomisega, lepp,
sanglepp, metsakuiv
okaspuu. Hinnad alates 42
eur/rm. Kuiv lepp ja kuiv
sanglepp al.53 eur.rm.
Tel.5099598
www.pakhalupuu.ee
Email: pakhalupuu@gmail.com

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

TALLINNA KÜTTELADU

**PUITBRIKETT, PELLETTID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD ja
KÜTTEKLOTSID**

**TASUTA TRANSPORT JA
SOODSAD HINNAD!**

Tel 66 00 190, 51 36 999.
Pärnu mnt 139E/7, Tallinn. www.kutteladu.ee

kirju tekikott al 12,30 €
kirju padjapüür al 2 €
satiinist padjapüür al 2 €

**Selle reklaamiga kogu
täishinnaga voodipesu -15%**

www.votex.ee